

Ένα «Ανοιχτό Βιβλίο»
με ιστορίες ανθρώπων
που πιστεύουν
στην Εκπαίδευση για Όλους

Το «Ανοιχτό Βιβλίο» είναι μια παραγωγή της Παγκόσμιας Εκστρατείας για την Εκπαίδευση και της ActionAid. Περιλαμβάνει κείμενα που σχετίζονται με τη σημασία της εκπαίδευσης. Διαβάζοντας ιστορίες από αυτό το βιβλίο και υπογράφοντας την κάρτα έκκλησης, μπορείτε να λάβετε μέρος στη μεγαλύτερη Παγκόσμια Εκστρατεία για την προώθηση του δικαιώματος στην εκπαίδευση και την καταπολέμηση του αναλφαριθμητισμού.

Ιστορίες για το Ανοιχτό Βιβλίο έχουν γράψει οι:

Nelson Mandela

Βασίλισσα Rania της Ιορδανίας

Alice Walker

Chimamanda Ngozi Adichie

Paulo Coelho

Devli Kumari

Dakota Blue Richards

Λένα Διβάνη

Κωνσταντίνα Πηγιάκη

Μαρία Μπάχα

Εκπαιδευόμενοι Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας

Ευχαριστούμε θερμά...

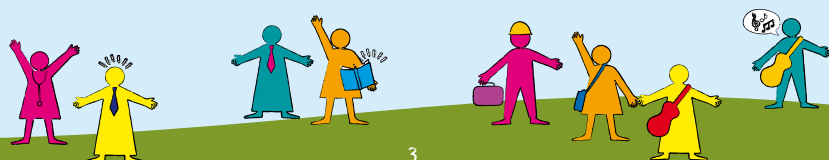
- Την Λένα Διβάνη που δέχτηκε να γράψει ένα διήγημα αποκλειστικά για τις ανάγκες του Ανοιχτού Βιβλίου
- Την Μαρία Μπάχα για την προσωπική της μαρτυρία
- Τους εκπαιδευόμενους του Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας Ιεράπερας και την εκπαιδύτρια τους Ρέα Πηγιάκη για την ευγενική της βοήθεια
- Τη μαθήτρια Κωνσταντίνα Πηγιάκη για την ιστορία της
- Τους μεταφραστές - εθελοντές της ActionAid που μετέφρασαν τα αγγλικά κείμενα του Ανοιχτού Βιβλίου

Το «Ανοιχτό Βιβλίο» διανέμεται μέσω τοπικών, εθνικών και διεθνών φορέων σε περισσότερες από 100 χώρες του κόσμου και αποτελεί το βασικό όχημα για τη φετινή Παγκόσμια Εβδομάδα Δράσης. Το 2008 σχεδόν 9 δισεκατομμύρια άτομα έλαβαν μέρος στην Παγκόσμια Εβδομάδα Δράσης για την Εκπαίδευση και φέτος στοχεύουμε σε ακόμα μεγαλύτερο αριθμό.

Η δράση αποτελεί την ετήσια ευκαιρία των παιδιών να αναλάβουν δράση και να υπενθυμίσουν στις κυβερνήσεις ότι το 2000 υπέγραψαν τη Διακήρυξη της Χιλιετίας και τη συνθήκη Εκπαίδευση για Όλους, σύμφωνα με τις οποίες μέχρι το 2015 όλα τα παιδιά θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και ο αναλφαριθμητισμός των ενηλίκων θα πρέπει να έχει μειωθεί κατά 50%. Ωστόσο, ακόμα και σήμερα 73 εκατομμύρια παιδιά δεν πηγαίνουν σχολείο και περισσότεροι από 774 εκατομμύρια ενήλικες είναι αναλφάβητοι.

*Διάβασέ το και διάδωσέ το
για όσους δεν μπορούν να διαβάσουν!*

**Το ίδιο θα κάνουν και εκατομμύρια άνθρωποι
σε περισσότερες από 100 χώρες του κόσμου.**

Εισαγωγή

Αγαπητοί Αναγνώστες,

Ένας στους πέντε ανθρώπους στον κόσμο δεν μπορεί να κάνει αυτό που κάνεις εσύ αυτή τη στιγμή να διαβάσει. Σχεδόν 1 δισεκατομμύριο αναλφάβητοι άνθρωποι ανά τον κόσμο χάνουν πολλά περισσότερα από την ανάγνωση του καταπληκτικού αυτού βιβλίου. Χάνουν την ευκαιρία για εκπαίδευση. Ως αποτέλεσμα οι φτωχότεροι του κόσμου παραμένουν φτωχοί, παλεύοντας για να επιβιώσουν. Μέσα σε αυτές τις συνθήκες οι πιθανότητες να στείλουν τα παιδιά τους στο σχολείο είναι ελάχιστες.

Είναι ένα γεγονός που μπορεί και πρέπει να διορθωθεί. Σε όλους μπορεί να δοθεί η ευκαιρία για εκπαίδευση. Σχεδόν κάθε κυβέρνηση έχει υποσχεθεί να παρέχει στους πολίτες της δωρεάν ποιοτική εκπαίδευση ως το 2015. Η εκπαίδευση δεν είναι μόνο δικαίωμα, αλλά και μία από τις καλύτερες επενδύσεις που μπορεί να κάνει μία κυβέρνηση.

Είμαστε εδώ για να βεβαιωθούμε ότι όλοι θα έχουν το δικαίωμα και την ευκαιρία να πάνε σχολείο.

Ελπίζουμε ότι θα απολαύσετε μία ή όλες τις εκπληκτικές ιστορίες που ακολουθούν στο «Ανοιχτό Βιβλίο». Είτε πρόκειται για την ομιλία του Μαντέλα για τη σημασία της εκπαίδευσης στη Νότια Αφρική, είτε ιστορίες που είναι γραμμένες ειδικά για το «Ανοιχτό Βιβλίο» από τους βραβευθέντες συγγραφείς Chimamanda Ngozi Adichie, ή την ηγετική υπερασπίστρια της εκπαίδευσης Βασίλισσας Ράνια.

Αφού διαβάσετε μία ιστορία, σας παρακαλούμε να γράψετε το όνομα σας στην κάρτα έκκλησης που σας στέλνουμε, για τα εκατομμύρια ανθρώπων που δεν μπορούν. Με αυτό τον τρόπο θα συμμετέχετε στην Παγκόσμια Εκστρατεία για την Εκπαίδευση για τη διεκδίκηση εκπαίδευσης για όλους.

Θα παραδώσουμε τη λίστα με τα ονόματα σε ηγέτες εθνών και θα απαιτήσουμε να θέσουν τις πολιτικές και τις οικονομίες τους σε θέση που θα καθιστά εφικτή την εκπαίδευση για όλους, να διαμορφώσουν το παρόν μας και το μέλλον για τις επόμενες γενιές.

Ας πορευτούμε τώρα μαζί προς την "Εκπαίδευση για όλους" μέσω της ενεργού σας συμμετοχής στη δράση «Ανοιχτά Βιβλία».

Kailash

Πρόεδρος της Παγκόσμιας Εκστρατείας για την Εκπαίδευση

Αγαπητοί φίλοι και
υποστηρικτές της ActionAid,

**Γεράσιμος
Κουβαράς**

Για έκτη συνεχή χρονιά συντονίζουμε στην Ελλάδα την Παγκόσμια Εβδομάδα Δράσης για την Εκπαίδευση. Μας κάνει πολύ περήφανους το γεγονός ότι μαθητές, εκπαιδευτικοί και πολίτες από την Ελλάδα συμμετέχουν στη μεγαλύτερη και πιο διαδεδομένη διεθνή εκστρατεία για την εκπαίδευση.

Φέτος, η Παγκόσμια Εβδομάδα Δράσης για την Εκπαίδευση επικεντρώνεται στο πρόβλημα του αναλφαριθμητισμού ενηλίκων.

Παγκοσμίως, 774 εκατομμύρια ενήλικες είναι αναλφάβητοι. Αυτό σημαίνει ότι 1 στους 5 ανθρώπους στον κόσμο δεν μπορεί να κάνει αυτό που εσείς κάνετε τώρα, να διαβάσει... Είναι μια κατάσταση άδικη η οποία τρέφει τη φτώχεια και την ανισότητα. Καθώς όραμά μας είναι ένας κόσμος όπου όλοι οι άνθρωποι θα μπορούν να απολαμβάνουν τα βασικά τους ανθρώπινα δικαιώματα καλούμε εσάς και τους μαθητές σας να σταθείτε στο πλευρό μας σε αυτή την προσπάθεια.

Κρατάτε στα χέρια σας το «Ανοιχτό Βιβλίο», ένα βιβλίο - συλλογή παραμυθιών, διηγημάτων, αληθινών μαρτυριών, ομιλιών. Κοινός τόπος τους είναι η εκπαίδευση και η σημασία της τόσο για το άτομο όσο και το κοινωνικό σύνολο. Το βιβλίο αυτό θα αποτελέσει το όχημα αφενός για να ενημερωθούν οι μαθητές για το πρόβλημα του αναλφαριθμητισμού, αφετέρου για την υπογραφή της σχετικής έκκλησης προς τις κυβερνήσεις ώστε να παρέχουν τους απαραίτητους πόρους για τον αλφαριθμητισμό των νέων και των ενηλίκων. Στο τέλος όλες οι εκκλήσεις θα παραδοθούν στους αρμόδιους πολιτικούς.

Είναι πολύ σημαντικό στη δική μας φωνή να ενώσουμε τις φωνές τις δικές σας και των μαθητών σας ώστε να έρθει σύντομα η στιγμή που η Εκπαίδευση για Όλους θα γίνει πραγματικότητα.

Με εκτίμηση,

Γεράσιμος Κουβαράς
Γενικός Διευθυντής ActionAid Ελλάς

Βασίλισσα Ράνια της Ιορδανίας

Η Βασίλισσα Rania Al Abdullah της Ιορδανίας είναι μια διεθνής υπερασπίστρια του δικαιώματος στην εκπαίδευση. Καθώς είναι πεπεισμένη ότι η εκπαίδευση είναι το κλειδί για να σπάσουμε τον κύκλο της φτώχειας, η Βασίλισσα Rania αγωνίζεται κυρίως για το δικαίωμα των κοριτσιών στην εκπαίδευση. Επικεντρώνει τη δράση της στη δημιουργία ευκαιριών και την έναρξη πρωτοποριακών συνεργασιών τόσο δημόσιων όσο και ιδιωτικών, ώστε να αυξηθούν τα ποσοστά πρόσβασης στην εκπαίδευση και να βελτιωθεί η ποιότητά της. Το Μάρτη του 2008, η Βασίλισσα Rania ξεκίνησε μια πρωτοβουλία με τίτλο «Mandrasati» (που σημαίνει «Το Σχολείο μου») ώστε να ανακαινιστούν τουλάχιστον 500 από τα πιο ερειπωμένα δημόσια σχολεία και να διασφαλιστεί ότι όλα τα παιδιά της Ιορδανίας έχουν πρόσβαση σε φωτεινές, ασφαλείς και καλά εξοπλισμένες τάξεις.

Η Μάχα των Βουνών

(Μια ιστορία που διαδραματίζεται στη Μέση Ανατολή)

Τα αγόρια της πετούσαν πέτρες φωνάζοντας "Ya a'lyet al a'dab! Δεν έχεις ηθική!"

Η Μάχα προσπάθησε να συγκρατήσει τα δάκρυα που της έρχονταν στα μάτια εξαιτίας των προσβολών που πονούσαν περισσότερο και από τις πέτρες. Επιτέλους: το μικρό πλίνθο σπίτι της οικογένειάς της. Με ευγνωμοσύνη έκλεισε την πόρτα πίσω της. Απ' έξω τα αγόρια συνέχιζαν να τη χλευάζουν:

«Μαχα, χα χα! Τα κορίτσια δεν ανήκουν στο σχολείο!»

Η Μάχα αναστέναξε. Δεν ήταν καν η πρώτη της μέρα. Φαντάσου όταν θα πάρει και τα βιβλία της. Φαντάσου όταν θα αφήσει το χωριό της για να περπατήσει ως το σχολείο την πρώτη μέρα.

«Θα με περιμένουν. Θα μου πετάξουν περισσότερες πέτρες και ο Αλλάχ ξέρει τι ακόμα. Αλλά το να πάω στο σχολείο είναι η απόφασή μου. Και δε θα τους αφήσω να με τρομοκρατήσουν».

Οι τελευταίοι μήνες ήταν εξαντλητικοί. Καυγάδες με τον πατέρα της. Κοροϊδία από τους αδερφούς της. Τώρα κοροϊδία και από τα άλλα αγόρια του χωριού. Της φαινόταν ότι όλοι ήταν εναντίον της. Εκτός από τη Μαμά. Ευτυχώς που υπήρχε η Μαμά και οι καθησυχαστικές αγκαλιές της. Η Μαμά δεν είχε πάει ποτέ η ίδια σχολείο αλλά είχε υποστηρίξει τη Μάχα επιμένοντας στον Μπαμπά ότι ακόμα και ένα κορίτσι δικαιούται την ευκαιρία να μάθει.

«Μάχα, γιατί δε σταματάς πια;» ο πατέρας της φώναξε μια μέρα ενώ έτρωγαν. «Γιατί όλες αυτές οι ανοποσίες να πας στο σχολείο; Ξέρεις ότι δε μπορούμε να το πληρώσουμε».

«Ναι, αλλά Μπαμπά...»

«Τότε γιατί δε σταματάς; Έχουμε ξοδέψει πολλά χρήματα για τα αδέρφια σου. Μόνο ο ένας από τους επτά έμεινε στο σχολείο. Ο ένας! Θα μπορούσαμε να αγοράζαμε περισσότερο κρέας. Ή ένα καλύτερο αλέτρι. Ή θα μπορούσαμε να φτιάξουμε την αντλία νερού».

«Αλλά, Μπαμπά», τον παρακάλεσε «μπορώ να δουλεύω τα βράδια. Θα συνεισώω να πουλάω τα κεντήματά μου. Και σκέψου ότι όταν μάθω να διαβάζω θα κερδίζω περισσότερα χρήματα και έτσι θα μπορέσω να σας βοηθήσω. Σε παρακαλώ μπαμπά. Σου υπόσχομαι, σου υπόσχομαι».

«Εντάξει, Μάχα», είπε και αναστέναξε, «αλλά θα πρέπει να βρεις τρόπο για να πληρώσεις. Δεν μπορώ να σου δώσω χρήματα για βιβλία...»

Η Μάχα πετάχτηκε από το τραπέζι και έτρεξε προς τον πατέρα της τυλίγοντας τα λεπτά της χέρια γύρω του. «Ευχαριστώ Μπαμπά. Σου υπόσχομαι ότι θα σε κάνω περήφανο» είπε και έκρυψε το πρόσωπό της στο λαιμό του πατέρα της.

Η είδηση ότι η Μάχα θα πήγαινε στο σχολείο εξαπλώθηκε γρήγορα στο μικρό χωριό. Και δεν άργησαν να αρχίσουν να ψιθυρίζουν πίσω από την πλάτη της. Οι άνθρωποι άρχισαν να τη δείχνουν, να την κοιτάζουν επίμονα και να τη χλευάζουν. Τη νύχτα πριν τη πρώτη μέρα στο σχολείο, η Μάχα βοηθούσε τη μητέρα της να κόψουν μπάμιες.

«Μαμά δεν καταλαβαίνω», είπε η Μάχα θλιμμένα, «**είναι τόσο κακό το να πηγαίνεις**

στο σχολείο;»

Η Μαμά πήρε απαλά το χέρι της Μάχα στο δικό της. «Νομίζουν ότι τα κορίτσια θα έπρεπε να βοηθούν στο σπίτι, και να μη χάνουν το χρόνο τους με το σχολείο. Ξέρεις εγώ δεν έμαθα ποτέ να διαβάζω. Όπως επίσης και οι θείες σου και οι γιαγιάδες σου. Οι άνθρωποι επίσης νομίζουν ότι είναι... ατίμωση για ένα κορίτσι να περπατάει μόνο του. Είναι επικίνδυνο, το ξέρεις. Ποιος ξέρει τι μπορεί να σου συμβεί; Το σχολείο είναι μια ώρα μακριά από εδώ».

Το πρόσωπο της Μαμάς συννέφιασε λόγω της ανησυχίας της.

«Αλλά Μαμά, θα προσέχω. Το ξέρεις ότι θα προσέχω. Δε με νοιάζει τι λένε οι άλλοι. Ανυπομονώ τόσο πολύ να πάω σχολείο. Ανυπομονώ τόσο πολύ να μάθω να γράφω και να διαβάζω. Θέλω να γίνω δασκάλα. Και μια μέρα, Μαμά μου, θα σε μάθω και εσένα να διαβάζεις!»

Οι εποχές περνούσαν. Το καλοκαίρι ξέρανε τη γη. Μερικές περιστασιακές βροχούλες επούλωσαν τις πληγές. Και τα κρύα βράδια επέστρεψαν στα βουνά. Σε λίγες μέρες ξεκινούσε η νέα σχολική χρονιά.

Και η Μάχα μάθαινε. Κρατούσε ένα ημερολόγιο. Διάβαζε τους τίτλους των εφημερίδων στον πατέρα της. Δίδανε στη μικρή αδερφή της να μετράει όλα τα δάχτυλα των χεριών και των ποδιών της. Συχνά την πονούσαν τα μάτια

της μετά από τις πολλές ώρες μαθήματος, μελέτης και κεντήματος. Αλλά όσο πιο σκληρά δούλευε τόσο πιο δυνατή ένιωθε. **Όσο περισσότερα μάθαινε, τόσο περισσότερα ήθελε να μάθει ακόμα.**

Ωστόσο, ακόμα δεν ήταν εύκολο. Την τρομοκρατούσε ο ποδαρόδρομος, ο οποίος ξεκινούσε στις 6 τα ξημερώματα. Η διαδρομή διαρκούσε περισσότερο από μια ώρα. Ούτε ένα σημείο του άγονου και ερημωμένου δρόμου δεν ήταν στρωμένο. Μέχρι να φτάσει στο σχολείο, τα πονεμένα πόδια της ήταν μέσα στη σκόνη.

Και αυτό δεν ήταν το χειρότερο.

Την πρώτη μέρα, κανείς από όσους συνάντησε δεν της μίλησε. Τώρα, οι προσβολές ήταν αδυσώπητες. Οι χωρικοί προσπαθούσαν να την κάνουν να αισθανθεί ντροπή. «Πώς μπορείς να το κάνεις αυτό στην οικογένειά σου; Το σχολείο δεν είναι μέρος για ένα κορίτσι!»

Οι κακόβουλοι κλεuasμοί αντηκούσαν στα αυτιά της ώρα μετά που έφτασε στο σπίτι: «Μάχα, χα χα! Τα κορίτσια δεν ανήκουν στο σχολείο!»

Η Μάχα κάθισε στο κρεβάτι της, τύλιξε την κουβέρτα γύρω από τους ώμους της και προσπάθησε να συγκεντρωθεί στο βιβλίο της. Ξαφνικά, η πόρτα βρόντηξε κλείνοντας δυνατά. Ήταν ο πατέρας της και ήταν πολύ θυμωμένος.

«Δεν μπορώ να περπατήσω ούτε 10 μέτρα στο χωριό χωρίς κάποιος να μου κάνει κάποιο αγενές σχόλιο για την κόρη μου και την ντροπή που φέρνει στην οικογένειά μου. Οι γυναίκες κουτοσμπολεύουν. Οι άντρες κουτοσμπολεύουν. Οι ηλικιωμένοι επίσης. Ήρθαν μάλιστα σήμερα να μου πουν ότι δεν εγκρίνουν το γεγονός ότι η Μάχα πηγαίνει σχολείο μόνη της. Κανείς δε συνεργάζεται μαζί μου πια. Είναι σα να είμαστε παράσιτα στην ίδια μας την κοινότητα».

Η φωνή του χαμήλωσε. «Μάχα, ξέρω τι σου είχα πει, αλλά δεν μπορείς να πηγαίνεις πια σχολείο».

«Μα, Μπαμπά...»

«Όχι Μάχα!» τα μαύρα μάτια του Μπαμπά άστραψαν. «Τα κορίτσια δεν ανήκουν στο σχολείο. Αυτή είναι η τελευταία μου λέξη» είπε και χτύπησε το χέρι του στο τραπέζι. «Τώρα πού είναι το βραδινό μου;»

Η ζωή της Μάχα έγινε πάλι όπως παλιά.

Τα αγόρια βέβαια συνέχιζαν να τη δείχνουν και να την κοροϊδεύουν. Η Μάχα προσποιούνταν ότι δεν τους άκουγε.

Σαλάαμ αλέκουμ.

Βα αλέκουμ σαλάμ.

«Μπορώ να σας ρωτήσω εάν μένει η Μάχα εδώ;»

Ούτε η Μάχα, πού είχε έρθει στην πόρτα να δει ποιος είναι, ούτε ο πατέρας της, ο οποίος είχε ανοίξει, δεν ήξεραν ποια ήταν η ψηλή γυναίκα που στεκόταν μπροστά τους.

Όπως επιβάλλει το έθιμο, ο Μπαμπάς προσκάλεσε τη γυναίκα μέσα και της έγνεψε να κάτσει στα φθαρμένα μαξιλάρια που βρίσκονταν στο πάτωμα. Η μαμά της πρόσφερε γλυκό τσάι.

«Έρχομαι από την πρωτεύουσα. Έχω έρθει για να δω τη Μάχα.»

«Να με δείτε;» η Μάχα πλησίασε. «Γιατί θέλετε να με δείτε; Πώς ξέρετε ποια είμαι;»

«Είναι μεγάλη μου χαρά να σε γνωρίζω επιτέλους Μάχα. Έχω ακούσει τόσα πολλά για σένα. Μου έχουν πει ότι ήσουν μια από τις καλύτερες μαθήτριες που το σχολείο Αλ Ίσρα είχε ποτέ».

Η γυναίκα κρατούσε μια μικρή υφασμάτινη τσάντα. «Σου έχω φέρει αυτό», είπε και έδωσε την τσάντα στην έκπληκτη Μάχα.

Η Μάχα δεν ήταν συνηθισμένη να της δείχνουν τόση προσοχή. Διστακτικά πήρα την τσάντα. Υπήρχε κάτι μικρό και λείο στον πάτο. Τα χέρια της διαπέρασαν τις άκρες, ψάχνοντας για μια ένδειξη του τι ήταν αυτό.

Ήταν ένα στυλό. Το πρώτο της.

«Ιχ χαμντ αλάχ- Ευχαριστώ». Έπιασε το στυλό στις παλάμες της, κοίταξε τον πατέρα της, μετά κοίταξε τη γυναίκα ντροπαλά. «Αλλά είστε σίγουρη ότι αυτό είναι για μένα;»

«Ναι, γιατί θα το χρειαστείς», είπε χαμογελώντας η γυναίκα.

«Αλλά γιατί;»

«Σε έψαχνα για μήνες, Μάχα των Βουνών! Άλλωστε πώς θα μπορούσα να μη σε ψάχνω; Ένα μικρό κορίτσι από ένα μικρούλι χωριό στα Βουνά, να περπατά στο σχολείο μόνη της; Ναι, Μάχα το όνομά σου είναι γνωστό ακόμα και στην πρωτεύουσα!».

Το πρόσωπο της Μάχα κοκκίνισε.

«Όχι μη ντρέπεσαι. Το όνομά σου είναι γνωστό για καλούς λόγους. Μάχα των Βουνών, το όνομά σου προβάλλει το κουράγιο, τη θέληση και την επιτυχία! Ακούσαμε πως περπατούσες χιλιόμετρα κάθε μέρα, υπομένοντας τόσο πολύ τις αποδοκιμασίες και ότι παρόλο που δούλευες και το βράδυ, εξακολουθούσες να είσαι η καλύτερη στην τάξη σου. Η δασκάλα σου ήταν τόσο περήφανη για την πρόοδό σου. Θεωρούσε ότι έχεις τόσες προοπτικές. Όταν σταμάτησες να πηγαίνεις, ρωτούσε όλους για το πού ήσουν. Σε έψαχνε παντού. Και έτσι η ιστορία σου έγινε γνωστή και σε εμάς στην πόλη».

«Αλήθεια;» είπε η Μάχα.

«Ναι! Και έγινε γνωστή και στην οργάνωσή μας. Είμαστε μια οργάνωση που δουλεύει με τα κορίτσια και τις γυναίκες. Τους δίνουμε μικροδάνεια, τις βοηθάμε

να ξεκινήσουμε μια μικρή επιχείρηση και ό,τι άλλο είναι αυτό που χρειάζονται. Και Μάχα, νομίζουμε ότι αυτό που χρειάζεσαι είναι βοήθεια να πας στο σχολείο».

«Πώς θα βοηθήσετε;» ρώτησε η μητέρα της Μάχα, περνώντας το χέρι της προστατευτικά πάνω από τον ώμο της κόρης της.

«Λοιπόν, εάν συμφωνήσετε, κάθε πρωί, κάποιοι από εμάς θα βρίσκεται στην πόρτα σας ώστε να πηγαίνει τη Μάχα στο σχολείο. Και κάθε απόγευμα ένας από εμάς θα βρίσκεται στο σχολείο να συνοδεύει τη Μάχα στο σπίτι». Και γυρνώντας προς τη Μάχα ρώτησε:

«Λοιπόν, τι λες;»

Η Μάχα δεν μπορούσε να πιστέψει στα αυτιά της.

«Είστε σίγουρη; Αλήθεια; Κάθε μέρα;»

«Φυσικά και είμαι σίγουρη! Τα κορίτσια έχουν το δικαίωμα να πηγαίνουν στο σχολείο. Γιατί πρέπει μόνο τα αγόρια να πηγαίνουν σχολείο; Το σχολείο είναι καλό για όλους. Όταν κάποιος πηγαίνει στο σχολείο μετά μπορεί να βοηθήσει και να υποστηρίξει την οικογένειά του. Μπορείς να βοηθήσεις το χωριό σου να αναπτυχθεί. Αλλά το να πηγαίνεις στο σχολείο σου δίνει φωνή! Μια γνώμη που οι άνθρωποι θα ακούσουν».

Η Μάχα έριξε το βλέμμα της στον πατέρα της, ο οποίος κοιτούσε σιωπηλός έξω από το παράθυρο. Στο τέλος είπε:

«Αυτή είναι απόφαση του Μπαμπά. Εάν ο Μπαμπάς μου δώσει την άδεια τότε θα πάω».

Στην αρχή έμεινε σιωπηλός. Μετά, αργά και σκεπτικά γύρισε.

«Κανείς δε μπορεί να πει ότι δεν αγαπάω την κόρη μου το ίδιο με τους γιούς μου. Ναι, η Μάχα μου, μπορεί να πάει στο σχολείο. Εάν είναι ασφαλής, τότε μπορεί να πάει».

Ακούστηκε ένας ήχος στην πόρτα. Ο πατέρας της Μάχα σηκώθηκε και άνοιξε την πόρτα. Η δίοδος ήταν γεμάτη από τα κορίτσια του χωριού.

«Αλήθεια; Θα πάει στο σχολείο;» ρώτησε το ένα.

Ένα μεγαλύτερο κορίτσι ήρθε μπροστά.

«Μας συγχωρείτε. **Δε θέλαμε να ακούσουμε, αλλά είδαμε εκείνη την κυρία να φτάνει στο χωριό. Αλλά είναι αλήθεια; Θα πάει η Μάχα στο σχολείο;**».

Ο Μπαμπάς υψώνοντας τα φρύδια, απάντησε:

«Ναι, θα πάει».

Τα κορίτσια όλα μαζί έβγαλαν μια χαρούμενη κραυγή, ενώ τα αγόρια στέκονταν πιο πέρα σοκαρισμένα. Αφού φώναξαν μερικά «συγχαρητήρια» στη Μάχα, τότε η κάθε μια έτρεξε πίσω στο σπίτι στους γονείς τους.

Την επόμενη μέρα, η Μάχα βγαίνοντας από το σπίτι με την τσάντα της και το καινούργιο στυλό της είδε ότι η παρέα της για το σχολείο είχε πολλαπλασιαστεί.

Δεν ήταν μόνο η καλή και γενναιόδωρη κυρία από την πόλη. Και άλλα κορίτσια είχαν πείσει τους πατεράδες τους να τις αφήσουν να πάνε σχολείο. Η Μάχα δεν μπορούσε να συγκρατήσει ένα μεγάλο χαμόγελο στο πρόσωπό της.

Ενώ τα αγόρια της έβγαζαν τη γλώσσα, τα κορίτσια είχαν αισθανθεί ζήλια όταν η Μάχα πήγε πριν από ένα χρόνο την πρώτη μέρα στο σχολείο. Από εκείνη τη στιγμή όλες τους ήθελαν μυστικά να πάνε σχολείο.

Τρεις μέρες αργότερα, ενώ βιαστικά έτρωγε το ψωμί της πριν πάει στο σχολείο, μια αυξανόμενη φασαρία τράβηξε την προσοχή της.

Άνοιξε την πόρτα. Ένα πλήθος μεγαλύτερο από όλο το χωριό περίμενε από έξω. Υπήρχαν αυτοκίνητα, φώτα, καλώδια, κάμερες και μια θάλασσα προσώπων που δεν είχε δει ξανά. Ξαφνικά, όλοι γύρισαν τα κεφάλια τους και τους φακούς τους στη Μάχα.

Πάγωσε ολόκληρη. Εκείνη τη στιγμή είδε την κυρία από την πόλη να πλησιάζει.

«Μάχα, Μάχα, μπορείς να το πιστέψεις; Η ιστορία σου έφτασε στα αυτιά μερικών πολύ σημαντικών ανθρώπων! Και μετά το έμαθε και ο Υπουργός Παιδείας. Και σήμερα ο Πρόεδρος της χώρας είναι εδώ!»

Η Μάχα κοκκίνισε καθώς οι κάμερες τη σημάδεψαν και άρχισαν τα φλας. Πριν συνειδητοποιήσει τι της είχε πει η κυρία, είδε το χέρι ενός άντρα να απλώνεται προς αυτήν.

«Ωστε, εσύ είσαι η Μάχα των Βουνών; Είσαι το μικρό κορίτσι που αγωνίστηκε για να πάει σχολείο; Που ενέπνευσε ένα ολόκληρο χωριό; Μάχα, το κουράγιο σου και η θέλησή σου με εντυπωσίασαν πραγματικά και τώρα θέλω να με βοηθήσεις **για να πείσουμε ακόμα περισσότερα κορίτσια να πάνε σχολείο**».

Έσκυψε κάτω.

«Θα με βοηθήσεις;»

Η Μάχα κοίταξε τα κορίτσια που την είχαν περικυκλώσει και είχαν ακούσει την ερώτηση. Είχαν ανοίξει τα μάτια τους διάπλατα ενώ με το κεφάλι της έγνεφαν ναι. Με χαμηλή φωνή, είπε:

«Ναι, φυσικά».

Τα άλλα κορίτσια φώναξαν με χαρά.

«Δε θέλω να σε κάνω να καθυστερήσεις για το μάθημά σου Μάχα. Τι θα έλεγες να συνόδευα εσένα και τις φίλες σου με το αυτοκίνητο στο σχολείο; Έτσι θα μπορέσουμε να συζητήσουμε και στη διαδρομή».

Η Μάχα ακτινοβολούσε. Με τη σχολική τσάντα στο χέρι, χαιρέτησε τη μητέρα της η οποία τη φίλησε απαλά στο μέτωπο.

Ο Πρόεδρος χαιρέτησε τους παρευρισκόμενους ενώ οι κάμερες τραβούσαν τα κορίτσια να επιβιβάζονται στο αυτοκίνητο.

Καθώς τα αυτοκίνητα απομακρύνονταν, τα βουνά αντιλαλούσαν:

«Μάχα, ζήτω! Τα κορίτσια ανήκουν στο σχολείο!»

ΤΕΛΟΣ

Alice Walker

Η Alice Walker γεννήθηκε στη Γεωργία των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής στις 9 Φεβρουαρίου, 1944. Ήταν το όγδοο παιδί δυο φτωκών γεωργών και τυφλή στο ένα μάτι εξαιτίας ενός ατυχήματος που είχε όταν ήταν παιδί. Αναγκάστηκε να φοράει γυαλιά με αποτέλεσμα τα άλλα παιδιά να την κοροϊδεύουν. Βρήκε διέξοδο στα βιβλία και άρχισε να γράφει ποιήματα. Δούλεψε πολύ σκληρά στο σχολείο. Αποφοιτώντας από το λύκειο ήταν η πρώτη στην τάξη της ενώ στη συνέχεια κέρδισε υποτροφίες για τις ακαδημαϊκές της επιδόσεις. Επίσης, ασχολήθηκε ενεργά με τα πολιτικά δικαιώματα και τη μάχη για αυτά στην Αμερική και έζησε ένα χρόνο στην Ουγκάντα μέσω ενός προγράμματος ανταλλαγής σπουδαστών. Πολλά από τα μυθιστορήματά της ασχολούνται με φυλετικά θέματα, αλλά κέρδισε παγκόσμια αναγνώριση όταν το 1983 έγινε η πρώτη Αφροαμερικανή που κέρδισε το βραβείο Πούλitzer για το μυθιστόρημα «Το Πορφυρό Χρώμα».

Απόσπασμα από

Το Πορφυρό Χρώμα

Της Alice Walker (μετάφραση: Ξένια Καλλιώρα)

Αγαπημένη Σέλι,

Θυμάμαι μια φορά που μου είπες ότι η ζωή σου σε έκανε να αισθάνεσαι τέτοια ντροπή ώστε δεν μπορούσες να μιλήσεις γι' αυτή ούτε στον ίδιο το Θεό. Έπρεπε να το γράψεις, παρόλο που θεωρούσες ότι δεν ήσουν καλή ούτε και σε αυτό. Λοιπόν, τώρα ξέρω τι εννοείς. Και ανεξαρτήτως αν ο Θεός θα διαβάσει ή όχι τα γράμματα, εγώ ξέρω ότι θα συνεχίσεις να τα γράφεις. Αυτή είναι αρκετή καθοδήγηση για μένα. Εν πάσει περιπτώσει όταν δε σου γράφω αισθάνομαι τόσο απαίσια όσο νιώθω όταν δεν προσεύχομαι, κλεισμένη μέσα στον εαυτό μου, να με πνίγει η ίδια μου η καρδιά. Αισθάνομαι τόσο μόνη, Σέλι.

Ο λόγος που είμαι στη Αφρική είναι γιατί μια από τις ιεραποστόλους, η οποία θα πήγαινε με την Κορίν και τον Σαμουήλ να βοηθήσει τα παιδιά και να στήσουν το σχολείο παντρεύτηκε ξαφνικά έναν άντρα που φοβόταν να την αφήσει να πάει, και που αρνήθηκε να έρθει στην Αφρική μαζί της. Και ενώ ήταν έτοιμοι να φύγουν, βρέθηκαν ξαφνικά με ένα εισιτήριο χωρίς όμως ιεραπόστολο να το χρησιμοποιήσει. Εντωμεταξύ εγώ δεν μπορούσα να βρω δουλειά πουθενά στην πόλη. Αλλά ποτέ δεν ονειρεύτηκα να πάω

στην Αφρική! Στο μυαλό μου δεν ήταν ποτέ αληθινό μέρος, παρόλο που ο Σαμουήλ και η Κορίν, ακόμα και τα παιδιά μιλούσαν για αυτήν συνεχώς.

Το πρωί άρχισα να κάνω ερωτήσεις για την Αφρική και να διαβάζω όλα τα βιβλία που είχαν ο Σαμουήλ και η Κορίν σχετικά με αυτή.

Ήξερες ότι χιλιάδες χρόνια πριν υπήρχαν μεγάλες πόλεις στην Αφρική, μεγαλύτερες και από το Μίλεντζβιλ ή ακόμα και την Ατλάντα; Ότι οι Αιγύπτιοι που έχτισαν τις πυραμίδες και πήραν για σκλάβους τους Ισραηλίτες ήταν έγχρωμοι; Ότι η Αίγυπτος είναι στην Αφρική; Ότι όπου αναφέρεται η Αιθιοπία στη Βίβλο εννοείται όλη η Αφρική;

Λοιπόν, διάβασα μέχρι που νόμιζα ότι θα μου βγουν τα μάτια από το διάβασμα. Διάβασα πως οι Αφρικανοί μας πούλησαν γιατί αγαπούσαν το χρήμα περισσότερο από τα ίδια τους τα αδέρφια. Ότι ήρθαμε στην Αμερική με πλοία. Ότι μας ανάγκαζαν να δουλεύουμε. Δεν είχα συνειδητοποιήσει ότι ήμουν τόσο αδαής, Σέλι. Ήταν τόσα λίγα τα πράγματα που ήξερα για τον ίδιο μου τον εαυτό.

Και να φανταστείς ότι η κυρία Μπίσλεϊ έλεγε πάντα ότι ήμουν το πιο έξυπνο παιδί που δίδαξε ποτέ! Αλλά ένα πράγμα για το οποίο την ευγνωμονώ είναι που με έμαθε πώς να διαβάζω, να μελετώ και να γράφω καθαρά, όλα αυτά εντελώς μόνη μου. Και που κράτησε ζωντανή μέσα μου την επιθυμία να μαθαίνω. Οπότε όταν η Κορίν και ο Σαμουήλ με ρώτησαν αν μπορούσα να πάω μαζί τους για να τους βοηθήσω να χτίσουμε ένα σχολείο κάπου στη μέση της Αφρικής, απάντησα καταφατικά. Αλλά μόνο εάν μπορούσαν να με διδάξουν όλα όσα ήξεραν ώστε να φανώ χρήσιμη ως ιεραπόστολος και να γίνω κάποια την οποία δε θα ντρέπονταν να ονομάζουν φίλη.

Κράτησαν το λόγο τους. Και εγώ μελετώ τα πάντα, μέρα νύχτα.

Η αδερφή σου,
Νέτι

Αγαπημένη Σέλι,

Πέρασε πολύς καιρός από τότε που είχα λίγο χρόνο να σου γράψω.

Πάντα όμως, ό, τι και να κάνω, σου γράφω. Αγαπητή Σέλι, λέω στον εαυτό μου στη μέση του Εσπερινού, τη νύχτα, ενώ μαγειρεύω, αγαπητή Σέλι.

Και φαντάζομαι ότι λαμβάνεις τα γράμματά μου στην πραγματικότητα και ότι μου απαντάς: Αγαπητή Νέτι, έτσι είναι η ζωή μου.

Ξυπνάμε στις πέντε το πρωί για ένα ελαφρύ πρωινό που αποτελείται από κουάκερ κεχριού και φρούτα ώστε να ξεκινήσουμε με τις πρωινές τάξεις. Διδάσκουμε στα παιδιά Αγγλικά, ανάγνωση, γραφή, ιστορία, γεωγραφία, αριθμητική και τις ιστορίες της Βίβλου. Στις έντεκα διακόπτουμε για μεσημεριανό και για τις δουλειές του σπιτιού.

Από τη μια μέχρι τις τέσσερις κάνει τόση ζέστη που δεν μπορούμε καλά καλά να κινηθούμε. Παρόλα αυτά κάποιες μητέρες κάθονται πίσω από τις καλύβες τους και ράβουν. Στις τέσσερις διδάσκουμε τα μεγαλύτερα παιδιά και τα βράδια τους ενήλικες. Κάποια από τα μεγαλύτερα παιδιά έχουν συνηθίσει να έρχονται στο σχολείο της ιεραποστολής, αλλά τα μικρότερα δυσκολεύονται ακόμα. Οι μητέρες τους τα σέρνουν με το ζόρι κάποιες φορές, ενώ αυτά ουρλιάζουν και κλωτσούν. Είναι όλα τους αγόρια. Η Ολίβια είναι το μόνο κορίτσι.

Οι Ολίβια πιστεύουν ότι τα κορίτσια δε χρειάζονται μόρφωση. Όταν ρώτησα μια μητέρα γιατί το πίστευε αυτό, μου είπε:

-«Ένα κορίτσι δεν είναι τίποτα από μόνο του. Μπορεί να γίνει κάτι μόνο για τον άντρα της».

-«Τι μπορεί να γίνει;» τη ρώτησα.

-«Μα, είπε, η μητέρα των παιδιών του φυσικά».

-«Αλλά εγώ δεν είμαι η μητέρα των παιδιών κανενός, της είπα, και έχω γίνει κάτι».

-«Δεν είσαι δα και τίποτα σπουδαίο, μου είπε. Είσαι η σκλάβα του ιεραπόστολου».

Είναι αλήθεια ότι δουλεύω πιο σκληρά εδώ από ό,τι φανταζόμουν ότι μπορώ να δουλέψω, και ότι σκουπίζω το σχολείο και καθαρίζω μετά τη λειτουργία, αλλά δεν αισθάνομαι «σκλάβα». Μου έκανε εντύπωση που αυτή η γυναίκα, της οποίας το χριστιανικό όνομα είναι Κατερίνα, με είδε με αυτόν τον τρόπο.

Έχει ένα μικρό κορίτσι, την Τάσι, που παίζει με την Ολίβια μετά το σχολείο. Ο Άνταμ είναι το μόνο αγόρι που μιλάει στην Ολίβια στο σχολείο. Τα αγόρια δεν είναι κακά μαζί της, απλά- πώς να το πω; Επειδή βρίσκεται εκεί όπου συνήθως κάνουν αγορίστικα πράγματα, δεν τη «βλέπουν». Αλλά μη

φοβάσαι Σέλι, η Ολίβια έχει πάρει την ξεροκεφαλιά σου και το καθαρό μυαλό σου και είναι πιο έξυπνη από όλους τους, ακόμα και από τον Άνταμ.

«Γιατί δεν μπορεί να έρθει σχολείο η Τάσι;» με ρώτησε.

Όταν της είπα ότι οι Ολίνκα δεν πιστεύουν ότι τα κορίτσια χρειάζονται μόρφωση, μου απάντησε αστραπιαία ότι είναι σαν τους λευκούς στην πατρίδα που δε θέλουν να μορφώνονται οι έγχρωμοι.

Είναι πανέξυπνη Σέλι. Μόλις τελειώνει η μέρα της και η Τάσι μπορεί να ξεφύγει από όλες τις δουλειές που της έχει αναθέσει η μητέρα της, απομονώνονται στην καλύβα μου και η Ολίβια κρυφά από τους άλλους της μαθαίνει όλα όσα έχει μάθει.

Για την Ολίβια η Τάσι είναι η ίδια η Αφρική και αυτή μόνο. Την Αφρική για την οποία διέσχισε ωκεανούς ελπίζοντας να βρει.

Αγαπημένη Σέλι,

Η μητέρα και ο πατέρας της Τάσι ήταν μόλις εδώ. Είναι αναστατωμένοι επειδή περνάει τόσο χρόνο με την Ολίβια. Έχει αλλάξει, είναι ήσυχη και υπερβολικά σκεπτική, λένε. Μεταμορφώνεται σε κάποια άλλη. Στο πρόσωπο της φαίνεται πλέον το νεύρο μιας θείας της που πουλήθηκε σε έναν έμπορο επειδή δεν ταίριαζε πλέον στη ζωή του χωριού. Αυτή η θεία αρνήθηκε να παντρευτεί τον άντρα που είχαν διαλέξει για αυτή. Αρνήθηκε να υποκλιθεί στον αρχηγό της φυλής. Το μόνο που έκανε ήταν να ξαπλώνει, να σπάει καρπούς κόλας με τα δόντια της και να γελάει νευρικά.

Θέλουν να ξέρουν τι κάνουν η Ολίβια και η Τάσι στην καλύβα μου όταν τα άλλα κορίτσια βοηθούν τις μητέρες τους με τις δουλειές.

«Τεμπελιάζει στο σπίτι η Τάσι;» ρώτησα.

Ο πατέρας κοίταξε την μητέρα. Αυτή απάντησε:

«Όχι, αντιθέτως, η Τάσι δουλεύει πιο σκληρά από τα περισσότερα κορίτσια της ηλικίας της. Και τελειώνει και πιο γρήγορα τις δουλειές της. Αλλά αυτό επειδή θέλει να τελειώσει γρήγορα ώστε να περάσει τα απογεύματά της με την Ολίβια. Μαθαίνει τα πάντα που της διδάσκω σαν να τα ξέρει ήδη, είπε η μητέρα, αλλά αυτή η γνώση δεν μπαίνει στην ψυχή της».

Η μητέρα φαινόταν μπερδεμένη και φοβισμένη. Ο πατέρας θυμωμένος.

Μάλιστα, σκέφτηκα. Η Τάσι γνωρίζει ότι μαθαίνει για μια ζωή την οποία δε θα ζήσει ποτέ. Αλλά ποτέ δεν το είπα αυτό.

«Ο κόσμος αλλάζει, είπα. Δεν είναι πλέον ένας κόσμος μονό για αγόρια και άντρες».

«Σεβόμαστε τις γυναίκες μας εδώ, είπε ο πατέρας. Δεν θα τις αφήναμε ποτέ να ζουν σαν αλήτισσες όπως κάνουν οι Αμερικανίδες. Πάντα υπάρχει κάποιος να φροντίζει τις γυναίκες των Ολίνκα. Πατέρας. Θεός. Αδερφός ή ανιψιός. Δε θέλω να σας προσβάλω Αδερφή Νέτι, αλλά οι άνθρωποι στη φυλή μας λυπούνται γυναίκες σαν εσάς, που έχουν εκδιωχθεί από έναν κόσμο τον οποίο δε γνωρίζουμε, σε ένα κόσμο άγνωστο σε εσάς, όπου πρέπει να παλέψετε μόνες σας για τον ίδιο σας τον εαυτό».

Οπότε είμαι αντικείμενο οίκτου και περιφρόνησης, σκέφτηκα, τόσο για τις γυναίκες όσο και για τους άντρες.

«Επίσης», είπε ο πατέρας της Τάσι, «δεν είμαστε αφελείς. Κατανοούμε ότι υπάρχουν μέρη στον κόσμο όπου οι γυναίκες ζουν διαφορετικά από τις δικές μας γυναίκες, αλλά δεν εγκρίνουμε αυτή την ζωή για τα παιδιά μας».

«Μα η ζωή αλλάζει, ακόμα και στην Ολίνκα», είπα. «Είμαστε εδώ».

Έφτυσε στο έδαφος.

«Τι είστε εσείς; Τρεις ενήλικες και δυο παιδιά. Κάποιοι από εσάς πολύ πιθανόν να πεθάνετε κατά την περίοδο των βροχών. Άνθρωποι σαν εσάς δεν αντέχουν στο κλίμα μας για πολύ. Εάν δεν πεθάνετε, θα αποδυναμωθείτε από τις αρρώστιες. Ω ναι. Το έχουμε ξαναζήσει. Εσείς οι Χριστιανοί έρχεστε εδώ, προσπαθείτε σκληρά να μας αλλάξετε, αρρωσταίνετε και επιστρέφετε στην Αγγλία ή από οπουδήποτε έχετε έρθει. Μόνο ο έμπορος στην ακτή παραμένει σταθερός, και ακόμα και αυτός δεν είναι συνέχεια ο ίδιος λευκός άντρας».

«Η Τάσι είναι πολύ έξυπνη, είπα. Θα μπορούσε να γίνει δασκάλα. Νοσοκόμα. Θα μπορούσε να βοηθήσει τους ανθρώπους του χωριού».

«Δεν έχει δουλειά μια γυναίκα να κάνει αυτά τα πράγματα εδώ», είπε.

«Τότε καλό θα ήταν να φύγουμε», είπα. «Η αδερφή Κορίν και εγώ».

«Όχι, όχι» είπε.

«Να διδάσκουμε μόνο τα αγόρια;» ρώτησα.

«Ναι» είπε, λες και με την ερώτησή μου συμφωνούσα μαζί του.

Οι άντρες μιλούν στις γυναίκες με έναν τρόπο που μου θυμίζει πάρα πολύ την Πενσυλβάνια. Τις ακούν παρά μόνο για να δουν πότε θα τελειώσουν ώστε να δώσουν διαταγές. Δεν κοιτούν καν τις γυναίκες όταν αυτές μιλούν. Κοιτούν το έδαφος, σκύβοντας το κεφάλι τους προς τα κάτω. Οι γυναίκες επίσης δεν κοιτούν το πρόσωπο ενός άντρα. Το να κάνεις κάτι τέτοιο είναι θρασύτατο. Αντί αυτού κοιτούν τα πόδια τους ή τα γόνατά τους. Και τι μπορώ να πω για αυτό; Όπως είπα, έτσι είναι η συμπεριφορά μας και στην Πενσυλβάνια.

«Την επόμενη φορά που θα εμφανιστεί η Τάσι στην πόρτα σου, θα τη στείλεις αμέσως σπίτι», είπε ο πατέρας της και χαμογέλασε. «Η Ολίβιά σας μπορεί να την επισκέπτεται για να μαθαίνει τι προορισμό έχουν οι γυναίκες».

Και εγώ χαμογέλασα. Η Ολίβια πρέπει να εκπαιδεύεται για τη ζωή όποτε της δίνεται η ευκαιρία, σκέφτηκα. Η πρότασή του μπορεί να είναι μια εξαιρετική ευκαιρία.

Αντίο μέχρι την επόμενη φορά, αγαπητή Σέλι, από μια αξιολύπητη, εκδιωγμένη γυναίκα που μπορεί να πεθάνει κατά την περίοδο των βροχών.

*Η αγχωμένη σου αδερφή,
Νέτι*

Διαβάστε το παγκοσμίως γνωστό βιβλίο της Alice Walker

«Το Πορφυρό Χρώμα» εκδόσεις Λιβάνης

Chimamanda Ngozi Adichie

Η Chimamanda Ngozi Adichie έχει γεννηθεί στη Νιγηρία. Είναι η συγγραφέας των μυθιστορημάτων «Μώβ Υβίσκος», που κέρδισε το Commonwealth Writers Prize και το Hurston/Wright Legacy Award, καθώς και «Το Μισό Ενός Κίτρινου Ήλιου» που είναι βραβευμένο με το National Book Critics Circle Award και με το 2007 Orange Prize.

Τα έργα της έχουν δημοσιευτεί από τα περιοδικά Granta και The New Yorker. Της προσφέρθηκε ειδική δέση συνεργασίας από το Πανεπιστήμιο του Princeton την περίοδο 2005/2006, ενώ επίσης έχει Μάστερ από το Πανεπιστήμιο του Yale στις Αφρο-Αμερικάνικες Σπουδές.

“CHINASA”

Μετάφραση από τα Αγγλικά: Αποστόλης Βλάχος

Νομίζω συνέβη Ιανουάριο. Νομίζω ότι ήταν τότε γιατί το έδαφος ήταν ξερό και οι ξηροί δυτικοί άνεμοι είχαν γεμίσει το δέρμα μου καθώς και το σπίτι και τα δέντρα με κίτρινη σκόνη. Αλλά δεν είμαι σίγουρη. Ξέρω ότι συνέβη το 1968 αλλά θα μπορούσε να ήταν Δεκέμβριος ή και Φεβρουάριος, άλλωστε δεν ήμουν ποτέ σίγουρη για τις ημερομηνίες κατά τη διάρκεια του πολέμου. Ωστόσο, είμαι σίγουρη ότι έγινε το πρωί γιατί ο ήλιος ήταν ακόμα ευχάριστος, στο επίπεδο που λένε ότι βοηθά στο σχηματισμό βιταμίνης D από το δέρμα. Όταν άκουσα τους ήχους Μπαμ! Μπαμ!- καθόμουν στο μπαλκόνι του σπιτιού που μοιραζόμουν μαζί με άλλες δυο οικογένειες ξαναδιαβάζοντας το φθαρμένο μου αντίγραφο του βιβλίου της Camara Laye «Το Παιδί της Αφρικής». Ο ιδιοκτήτης του σπιτιού γνώριζε τον πατέρα μου πριν τον πόλεμο και έτσι όταν έφτασα εκεί από την πόλη μου που είχε καταστραφεί, με μια μόνο στραπατσαρισμένη βαλίτσα και χωρίς να έχω πουθενά να πάω, μου προσέφερε δωρεάν ένα δωμάτιο επειδή, όπως μου είπε, κάποτε ο πατέρας μου του είχε φερθεί πολύ καλά. Οι άλλες γυναίκες που έμεναν στο σπίτι σχολίαζαν στα κρυφά. Ήμουν μαζί με μια από αυτές τις γυναίκες εκείνο το πρωί. Όταν ακούσαμε τους κρότους, εκείνη πήρε αμέσως το μωρό της και έτρεξε μέσα στο σπίτι για να μαζέψει και τα υπόλοιπα παιδιά της. Μπαμ! Ήταν σαν το μπουμπουνητό ενός κεραυνού, σαν αυτό που εξαπλώνεται στον ουρανό και προαναγγέλλει την καταιγίδα. Για μια στιγμή έμεινα ακίνητη εκεί και φαντάστηκα πως ήταν όντως ο κεραυνός που έκανε το θόρυβο. Φαντάστηκα πως ήμουν στο σπίτι του πατέρα μου πριν τον πόλεμο, στην αυλή του, κάτω από το δέντρο με τα κάσιους και περίμενα τη βροχή. Η αυλή του ήταν γεμάτη από δέντρα με φρούτα στα οποία μου άρεσε πολύ να σκαρφαλώνω. Ο πατέρας μου με μάλωνε γι' αυτό και μου έλεγε πως αυτό δεν είναι σωστό για μια νεαρή γυναίκα, καθώς κάποιοι από τους άνδρες που ήθελαν να του προσφέρουν κρασί, ίσως να άλλαζαν τη γνώμη τους εάν μάθαιναν ότι συμπεριφερόμουν σαν αγόρι. Αλλά ποτέ δε με ανάγκαζε να σταματήσω. Κάποιοι

έλεγαν πως με κακομάθαινε, πως ήμουν η αδυναμία του. Ακόμα και τώρα κάποιοι συγγενείς μας λένε πως ο πατέρας μου είναι ο λόγος που είμαι ακόμα ανύπαντρη. Πίσω στην ιστορία, εκείνο το πρωί, ο θόρυβος άρχισε να μεγαλώνει. Οι γυναίκες έτρεχαν ήδη μακριά με τα παιδιά τους. Ήθελα να τρέξω μαζί τους αλλά τα πόδια μου δεν κουνιόνταν. Φυσικά δεν ήταν η πρώτη φορά που άκουγα τους κρότους, ήμασταν δυο χρόνια σε πόλεμο και οι γονείς μου είχαν ήδη σκοτωθεί σε ένα καταυλισμό προσφύγων στο Ούκε, ενώ η θεία μου είχε σκοτωθεί στην Οκίγια και οι παππούδες μου με τα ξαδέλφια μου είχαν σκοτωθεί στην Αμπαγκάνα, όταν το εμπορικό του Νουκούο βομβαρδίστηκε. Εκείνος ο βομβαρδισμός ήταν που τίναξε στον αέρα την οροφή του σπιτιού του πατέρα μου και εγώ μετά βίας επιβίωσα. Έτσι λοιπόν εκείνο το σκονισμένο πρωί, δεν ήταν η πρώτη φορά που άκουγα αυτούς τους ήχους.

Μπαμ! Ένιωσα το έδαφος να τρέμει στο σημείο που στεκόμουν. Ακόμα δεν μπορούσα να κάνω τον εαυτό μου να τρέξει. Ο θόρυβος ήταν τόσο δυνατός που έκανε το κεφάλι μου να τρέμει και ένιωσα σαν κάποιος να μου πετούσε καυτή κρέμα μέσα στα αυτιά. Τότε είδα να ανοίγουν τεράστιες τρύπες από εκρήξεις στο έδαφος κοντά μου. Είδα καπνό και κομμάτια από ξύλο, γυαλί και μέταλλο που εκσφενδονίζονταν. Σηκώθηκε σκόνη. Από εκεί και μετά δε θυμάμαι πολλά πράγματα. Υπήρχε κάτι μέσα μου τόσο κουρασμένο, που για μερικά λεπτά ευχόμουν οι βόμβες να με απαλλάξουν από όλο αυτό. Δεν ξέρω τι ακριβώς έκανα, αν κάθισα κάτω, αν κρύφτηκα μέσα στη φάρμα, αν σωριάστηκα στο έδαφος. Όταν ο βομβαρδισμός τελικά σταμάτησε, περπάτησα μέχρι τον κόσμο που είχε μαζευτεί πάνω από τους πληγωμένους και πλησίασα ένα σώμα σωριασμένο στο έδαφος. Ήταν ένα κορίτσι περίπου δεκαπέντε χρονών. Τα χέρια της ήταν μια άμορφη μάζα ματωμένης σάρκας. Ήταν εντελώς λάθος ώρα για χιούμορ αλλά εκείνη τη στιγμή, με τα διαμελισμένα χέρια της έμοιαζε με κάμπια. **Γιατί την πήρα στο δωμάτιό μου; Δεν ξέρω.** Είχαν γίνει πολλοί βομβαρδισμοί πριν από αυτόν. Επειδή ήμασταν στην Ήτσια που ήταν πρωτεύουσα δεχόμασταν τους περισσότερους βομβαρδισμούς. Παρά το ότι είχα βοηθήσει πολλές φορές στη φροντίδα των τραυματισμένων, δεν είχα πάρει ποτέ κανέναν στο δωμάτιό μου. Εκείνο το κορίτσι όμως το πήρα στο δωμάτιό μου. Το όνομά της ήταν Chinasa.

Φρόντισα την Chinasa για εβδομάδες. Ο ιδιοκτήτης του σπιτιού της έφτιαξε πατερίτσες από παλιά ξύλα και ακόμα και οι γυναίκες που σχολίαζαν της έφερναν μικρά δώρα και ψητό φαγητό. Ήταν λεπτή, μικρόσωμη για την ηλικία της, όπως ήταν και τα περισσότερα παιδιά κατά τη διάρκεια του πολέμου, αλλά είχε έναν ιδιαίτερο τρόπο να σε κοιτάει μέσα στα μάτια, με αποφασιστικό αλλά όχι αγενή τρόπο, κάτι που την έκανε να φαίνεται πολύ μεγαλύτερη από την ηλικία της. Έκανε πως δεν πονούσε όταν καθάριζα τις πληγές της με σπιτικό τζιν, αλλά έβλεπα τα δάκρυα στα μάτια της. Αλλά και

εγώ προσπαθούσα να μην κλάψω καθώς αυτό το κορίτσι λίγο πριν γίνει γυναίκα αναγκάστηκε, λόγω του πολέμου, να μεγαλώσει πολύ απότομα. Με ευχαριστούσε συχνά, πολύ συχνά. Έλεγε πως δεν μπορούσε να περιμένει να γίνει εντελώς καλά για να με βοηθάει με το μαγείρεμα και το καθάρισμα. Τα βράδια, αφού την τάζα λίγο κρέμα, καθόμουν δίπλα της και της διάβαζα. Μπορεί τα χέρια της να ήταν ακίνητα και με επιδέσμους αλλά είχε το πιο εκφραστικό πρόσωπο και δίπλα στο τρεμουλιαστό φως της λάμπας κηροζίνης γελούσε, χαμογελούσε και σάρκαζε όσο της διάβαζα. Καθώς άλλαζα συνέχεια πόλεις είχα χάσει πολλά από τα πράγματά μου, πάντα όμως είχα μαζί μου κάποια από τα βιβλία μου και το ότι της τα διάβαζα άρχισε να μου δίνει μια νέα χαρά καθώς τα ξαναείδα με μια πιο φρέσκια ματιά μέσα από τα μάτια της Chinasa. Άρχισε να μου κάνει ερωτήσεις για όσα έκαναν οι ήρωες στις ιστορίες, με ρωτούσε για τον πόλεμο, με ρωτούσε για τον εαυτό μου.

Της είπα για τους γονείς μου που ήταν αποφασισμένοι να έχω καλή εκπαίδευση και με έστειλαν στο κολλέγιο εκπαίδευσης δασκάλων. Της είπα πόσο απολάμβανα τη δουλειά μου ως δασκάλα στο Ενούγκου πριν αρχίσει ο πόλεμος και το πόσο στενοχωρήθηκα όταν το σχολείο έκλεισε για να γίνει καταυλισμός προσφύγων. Με κοιτούσε με μεγάλη ένταση όσο μιλούσα. Αργότερα, όσο μου μάθαινε να παίζω nchokolo ένα βράδυ, ζητώντας μου να μετακινήσω μερικές πέτρες ανάμεσα σε κουτιά ζωγραφισμένα στο έδαφος, με ρώτησε αν μπορώ να της μάθω να διαβάζει. Αιφνιδιάστηκα. **Δεν είχα καν σκεφτεί ότι μπορεί να μην ξέρει ανάγνωση.** Τώρα που το σκέφτομαι, δεν θα έπρεπε να είμαι τόσο απερίσκεπτη. Η προσωπική της ιστορία ήταν συνηθισμένη: οι γονείς της ήταν αγρότες από το Αγκούλου που αγωνίστηκαν να στείλουν τους δύο γιους τους στο σχολείο αλλά εκείνη την κράτησαν σπίτι. Ίσως ήταν η εξυπνάδα της, η προσοχή της, η εξαιρετική ευφυΐα στον τρόπο που παρατηρούσε τα πάντα, που με έκανε να ξεχνώ την πραγματικότητα της καταγωγής της.

Αρχίσαμε μαθήματα από εκείνο το βράδυ. Ήξερε το αλφάβητο από κάποια βιβλία του αδερφού της, και δεν με εξέπληξε το πόσο γρήγορα μάθαινε και το πόσο σκληρά δούλευε. Μέχρι τη στιγμή που μάθαμε, μερικούς μήνες μετά, τη φήμη πως οι στρατηγοί μας ήταν έτοιμοι να παραδοθούν, η Chinasa μου διάβαζε από το αγαπημένο μου βιβλίο «ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ».

Τη μέρα που τελείωσε ο πόλεμος, η Chinasa και εγώ πήγαμε μαζί με τις γυναίκες που σχολίαζαν και άλλους γείτονες στο δρόμο. Εκεί κλάψαμε, τραγουδήσαμε, γελάσαμε και χορέψαμε. Για τις γυναίκες που έκλαιγαν, τα δάκρυά τους ήταν εξάντλησης, αβεβαιότητας και ανακούφισης. Όπως ήταν και τα δικά μου. Αλλά εγώ έκλαιγα επίσης επειδή ήθελα να πάρω μαζί μου την Chinasa στο σπίτι μου, ή ό,τι είχε μείνει από το σπίτι μου στο Ενούγκου. Ήθελα

να γίνει η κόρη που ποτέ δεν είχα, να μοιραστώ μαζί της τη ζωή μου, τώρα που είχε αδειάσει από αγαπημένα πρόσωπα. Όμως με αγκάλιασε και αρνήθηκε. Ήθελε να ψάξει ποιοι από τους συγγενείς της είχαν επιβιώσει. Της έδωσα τη διεύθυνσή μου στο Ενούγκου και το όνομα του σχολείου στο οποίο ήλπιζα ότι θα πάω πάλι να διδάξω. Της έδωσα τα περισσότερα από τα λίγα χρήματα που είχα. «Θα έρθω σύντομα να σε δω», είπε. Με κοιτούσε δακρυσμένα με ευγνωμοσύνη. Την κράτησα κοντά μου και ένιωσα μια έντονη αίσθηση θλίψης για το μέλλον. Θα έβρισκε τους συγγενείς της και η ζωή της θα παρεμπόδιζε αυτήν τη μεγάλη υπόσχεση. Ήξερα ότι δε θα γύριζε πίσω.

Είναι πλέον 2008 και εκθές το πρωί, ένα πρωί όχι διαφορετικό από εκείνο πριν σαράντα χρόνια, άνοιξα την εφημερίδα Guardian στο σαλόνι του σπιτιού μου στο Ενούγκου. Μόλις είχα επιστρέψει από τον πρωινό μου περίπατο (οι φίλοι μου λένε ότι η πρωινή μου βόλτα είναι ο λόγος που δε μοιάζω με γυναίκα εβδομήντα χρονών) και είχα γεμίσει με την αισιοδοξία που φέρνει η φρεσκάδα και οι ανεβασμένοι χτύποι της καρδιάς από το περπάτημα. Είχα ακούσει τα πρόσφατα νέα για την κυβέρνηση που διόριζε νέους υπουργούς αλλά σχετικά αόριστα καθώς βλέποντας αυτή τη χώρα να περνάει από τη μια αδέξια κυβέρνηση στην άλλη, δεν έβρισκα πια τίποτα να με ενθουσιάζει. Ανοίγοντας την εφημερίδα διάβασα για την νέα Υπουργό Παιδείας που διορίστηκε, και μόλις είχε δώσει την πρώτη της συνέντευξη. Ένωσα κάπως ευχαριστημένη: χρειαζόμασταν περισσότερες γυναίκες στην κυβέρνηση και οι Νιγηριανοί είχαν δει πόσο καλά τα είχε καταφέρει η προηγούμενη γυναίκα που ήταν Υπουργός Οικονομίας. **Τότε ξαφνικά, το πρόσωπο της νέας Υπουργού, στην ασπρόμαυρη φωτογραφία που έπινε μισή σελίδα, μου φάνηκε γνωστό.**

Το κοίταξα και πριν διαβάσω το όνομα κατάλαβα ότι ήταν η Chinasa. Τα μάγουλά της είχαν μεγαλώσει φυσικά, και το πρόσωπο της είχε χάσει την παιδική αθωότητα αλλά σχεδόν τίποτα άλλο δεν είχε αλλάξει.

Διάβασα τη συνέντευξη γρήγορα, με τα χέρια μου να τρέμουν. Λίγο μετά τον πόλεμο είχε πάει στο εξωτερικό με κάποια από τις διεθνείς υπηρεσίες που βοηθούσαν νέους ανθρώπους που είχαν χτυπηθεί από τον πόλεμο. Είχε κερδίσει πολλές υποτροφίες. Είχε παντρευτεί και είχε τρία παιδιά. Ήταν καθηγήτρια λογοτεχνίας. Τα χέρια μου άρχισαν να τρέμουν πολύ έντονα όταν διάβασα πώς ξεκίνησε η αγάπη της για τα βιβλία: «Είχα μια καλή νεράιδα κατά τη διάρκεια του πολέμου» είπε.

Κοίταξα για πολλή ώρα το πρόσωπό της. Προσπαθώντας να φανταστώ πώς ήταν η ζωή της, παίζοντας με την ιδέα να επικοινωνήσω μαζί της και συνειδητοποιώντας πως ποτέ μου δεν είχα νοιώσει πιο υπερήφανη, έκλεισα την εφημερίδα και την άφησα στην άκρη.

Dakota Blue Richards

Η Dakota Blue Richards γεννήθηκε στο Λονδίνο στις 11 Απριλίου 1994. Όταν ήταν στο Δημοτικό, τα Σαββατοκύριακα, παρακολουθούσε μαθήματα υποκριτικής και της άρσεσε η ηθοποιία, αλλά το έβλεπε σαν κόμπι και όχι σαν προοπτική καριέρας. Από μικρή ηλικία, η Dakota διάβασε την «Τριλογία του κόσμου» του Philip Pullman και λάτρεψε τα βιβλία, ειδικά τον χαρακτήρα του ατίδασου κοριτσιού Lyra. Όταν άκουσε ότι τα βιβλία θα μεταφέρονταν στην μεγάλη οθόνη, άρπαξε την ευκαιρία, πήρε μέρος στην ακρόαση και κέρδισε τον ρόλο της Lyra Belacqua στην ταινία «Το αστέρι του Βορρά». Η Richards έχει προταθεί για αρκετά βραβεία, ανάμεσα σε αυτά και το Critic's Choice Award. Στα σχέδια της είναι να συνεχίσει την ηθοποιία, αλλά θα ήθελε παράλληλα να γίνει αναπληρώτρια δασκάλα.

Ο Ed και ο φίλος του Cassidy

Μετάφραση από τα Αγγλικά: Μαρία Περιβολάρη

Ο Ed ο Εντομούλης είναι ένα πολύ ξεχωριστό έντομο. Είναι μακρύς όσο ένα μικρό κλαδί και χοντρός όσο ένα μικρό κλαδί, και... ο Ed μιλάει.

Στον Ed αρέσει να βλέπει τα παιδιά μέσα από το παράθυρο του σχολείου και έτσι έμαθε να διαβάζει και να γράφει. Ο Ed λατρεύει να διαβάζει βιβλία και να μαθαίνει. Το αγαπημένο του βιβλίο είναι «Το Χόμπιτ» του J.R.R. Tolkien.

Η μεγαλύτερη φιλοδοξία του Ed είναι να πάει σχολείο, αλλά δυστυχώς δεν υπάρχουν σχολεία για έντομα. Αυτή λοιπόν είναι η ιστορία του Ed και του πώς πραγματοποιήσε το όνειρο του.

Μια μέρα, ο Ed αποφάσισε να ξεκινήσει μια διαδήλωση, γι' αυτό δούλεψε πολύ σκληρά και έφτιαξε ένα πανό. Ύστερα πήγε και στάθηκε έξω από το σχολείο.

Όμως κανένας δεν του έδωσε σημασία.

Μερικοί άνθρωποι, μάλιστα, παραλίγο να τον ζουλήξουν. Ο Ed αποφάσισε ότι δεν ωφελούσε να διαμαρ-

τύρεται μόνος. Γι' αυτό έφτιαξε ένα άλλο πανό που διαφήμιζε την καμπάνια του.

Έγραφε:

ΚΑΙ ΤΑ ΕΝΤΟΜΑ ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΠΗΓΑΙΝΟΥΝ ΣΧΟΛΕΙΟ!
ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΕΔΩ, ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΙΣ 4:00.

Ο Ed περίμενε αλλά κανένας δε φάνηκε, και πάνω που ετοιμαζόταν να φύγει για το σπίτι, άκουσε μια φωνή πίσω του.

«Γεια σου» είπε το αγόρι.

«Ήρθες για την συνάντηση;» είπε (ελπίζοντας) ο Ed.

«Ναι. Το όνομα μου είναι Cassidy», χαμογέλασε το αγόρι.

Από εκείνη τη στιγμή, ο Ed και ο Cassidy έγιναν οι καλύτεροι φίλοι. Διασκεδάζαν πολύ μαζί. Έπαιζαν ποδόσφαιρο στο πάρκο. Έπαιζαν και με τον σκύλο και του πετούσαν πράγματα για να τα φέρει πίσω (αν και αυτό το παιχνίδι εκνεύριζε λίγο τον Ed). Έπαιζαν κρυφτό (αυτό ήταν το αγαπημένο του Ed).

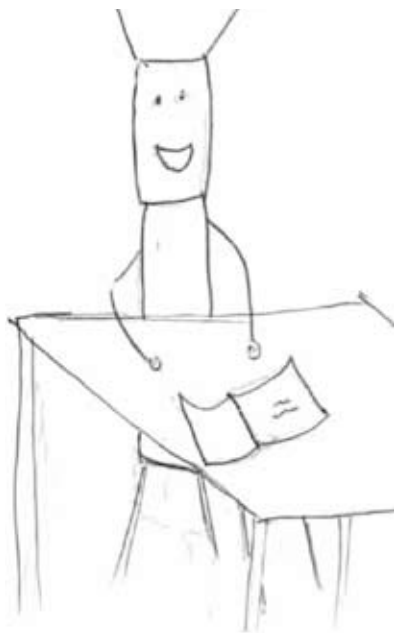
Ο Ed και ο Cassidy διάβαζαν βιβλία μαζί... και φυσικά διαδίδωναν έξω από το σχολείο μαζί. Άλλα ο δάσκαλος πάντα έβαζε τον Cassidy μέσα στο σχολείο και έτσι αναγκάζοταν να αφήνει τον Ed να διαμαρτύρεται μόνος.

Τελικά, ο Ed και ο Cassidy αποφάσισαν ότι το να διαμαρτύρονται έξω από το σχολείο δεν ήταν αρκετό. Γι' αυτό πήγαν να δουν την Βασίλισσα.

«Συμφωνώ απόλυτα» είπε η Βασίλισσα, «Σε όλους θα έπρεπε να επιτρέπεται να πηγαίνουν σχολείο».

Έτσι μίλησε σε μερικούς πολύ σημαντικούς ανθρώπους και έκανε μερικές πολύ σημαντικές ρυθμίσεις.

Τώρα ο Ed πηγαίνει κάθε μέρα σχολείο και μαθαίνει πολλά καινούρια πράγματα. Όμως το πιο σημαντικό πράγμα που έμαθε ο Ed είναι πως αν δουλέψουμε όλοι μαζί μπορούμε να αλλάξουμε τον κόσμο. Το μόνο πρόβλημα που έχει ο Ed τώρα, είναι ότι ο δάσκαλος δεν τον πιστεύει όταν του λέει πως ο σκύλος έφαγε την εργασία του!!

Devli Kumari

Η Devlī έχει γίνει η φωνή των παιδιών που δεν έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση εξαιτίας της φτώχειας, της εκμετάλλευσης και της δουλείας.

Τρεις γενιές της οικογένειάς της είχαν γίνει δούλοι στα λατομεία της Haryana, της Ινδίας, ζώντας και πεθαίνοντας χωρίς ποτέ να δουν τον έξω κόσμο μέχρι που αυτή και ακόμα 112 άτομα σώθηκαν το 2004.

Η Devlī είναι σήμερα 11 χρονών και ζει στο Jodhpur με την οικογένειά της. Πρόσφατα ήταν η εκπρόσωπος των αποστερημένων παιδιών στην πρώτη παρουσίαση της «Εκπαίδευση για όλους: Χρονιά του 2015» στα Ηνωμένα Έθνη που έλαβε μέρος στη Νέα Υόρκη. Αποστόμωσε μερικούς από τους πιο ισχυρούς ανδρώπους στον κόσμο που ήταν συγκεντρωμένοι όταν τους είπε για το πώς κατάφερε να πείσει 15 παιδιά από το χωριό της να πάνε στο σχολείο και εκστόμισε μία πρόκληση:

«Αν εγώ, που είμαι κορίτσι, μπόρεσα να εγγραψώ 15, δεν είναι εφικτό για όλους τους ηγέτες του κόσμου να εγγραφούν όλα τα παιδιά στα σχολεία;»

Ως αποτέλεσμα όλοι οι ηγέτες δεσμεύτηκαν να δώσουν πόρους για να εξασφαλίσουν ότι θα επιτευχθεί ο 2ος Αναπτυξιακός Στόχος της Χιλιετίας και να βοηθήσουν στην παροχή μόρφωσης σε πάνω από 15 εκατομμύρια παιδιά σε όλο τον κόσμο.

Η ιστορία της Devli όπως μας τη διηγήθηκε

(Μετάφραση από τα Αγγλικά: Λένα Δούγιου)

Ξεκίνησα να δουλεύω στην ηλικία των 5. Η δουλειά μου ήταν να σπώ μεγάλες πέτρες σε μικρότερες. Οι αδερφές μου και εγώ φορτώναμε πέτρες σε φορτηγά μαζί με όλους τους άλλους. Ποτέ δεν είχαμε δει μπανάνα ή κάποιο φρούτο. Όταν μας έδωσαν για πρώτη φορά μπανάνα, αφού σωδήκαμε, τη φάγαμε χωρίς να την ξεφλουδίσουμε. Δεν είχαμε δει ποτέ χαρτί και δεν ξέραμε τίποτα πέρα από το λατομείο και τη δουλειά εκεί.

Μετά τη διάσωση μας έδωσαν σπίτια στο Jodhpur, τον τόπο καταγωγής μας, σε μία αποικία, όπου μένω τώρα. Πήγα στο Balika Ashram στο Δελχί όπου έμαθα πώς να διαβάζω, να γράφω, και έμαθα να χρησιμοποιώ τους υπολογιστές. Αφού έμεινα εκεί για ένα χρόνο, γύρισα πίσω στους γονείς μου και τώρα είμαι μαθήτρια στο σχολείο του χωριού μου.

Έγραφα επίσης 15 παιδιά στο σχολείο του χωριού μου. Είμαι τώρα στην Πέμπτη τάξη. Μου αρέσει να πηγαίνω σχολείο, να μαθαίνω Χίντι και Αγγλικά και να παίζω με τους φίλους μου. Θέλω να γίνω δασκάλα όταν μεγαλώσω.

Nelson Mandela

Ο Nelson Rolihlahla Mandela γεννήθηκε στο χωριό Mvezo στην πρώην επαρχία Transkei το 1918. Αφού τελείωσε το σχολείο πήγε στο πανεπιστήμιο και σπούδασε νομικά. Έγινε μέλος του Αφρικανικού Εθνικού Κογκρέσου το 1942 και αφοσιώθηκε στη μάχη ενάντια στο Άπαρτχάιντ. Το 1952 ο Mandela ταξίδεψε σε όλη τη χώρα οργανώνοντας τη μη-βίαιη αντίσταση στη ρατσιστική νομοθεσία. Αυτή περιλάμβανε την Εκστρατεία Αμφισβήτησης, αντίσταση στις υποχρεωτικές μεταναστεύσεις και στην εισαγωγή της εκπαίδευσης Μπαντού το 1953. Συμβούλησε τους ακτιβιστές των κοινοτήτων να «κάνουν κάθε σπίτι, κάθε καλύβα και κάθε διαλυμένο χτίσμα κέντρο μάθησης». Είχε εξοριστεί, συλληφθεί και κατηγορηθεί πάρα πολλές φορές και το 1964 καταδικάστηκε σε ισόβια φυλάκιση για τις απόπειρές του να βάλει ένα τέλος στο Άπαρτχάιντ. Έγινε ένας από τους πιο διάσημους πολιτικούς κρατούμενους παγκοσμίως. Μετά από 27 χρόνια στη φυλακή, ο Mandela απελευθερώθηκε και βοήθησε στην ειρηνική μετάβαση της Νοτίου Αφρικής προς τη δημοκρατία. Το 1993 τιμήθηκε με το Νόμπελ Ειρήνης και το 1994 αναδείχτηκε ο πρώτος δημοκρατικά εκλεγμένος Πρόεδρος της Νοτίου Αφρικής. Αποσύρθηκε από το δημόσιο βίο το 1999. Παραμένει ο πιο αγαπητός ήρωας της Νοτίου Αφρικής.

Μετάφραση από τα αγγλικά: Κυριακή Γρηγοριάδου

«**Η** χώρα μας είναι πλούσια σε φυσικούς πόρους. Αλλά ο πιο σημαντικός θησαυρός μας είναι οι άνθρωποι, ειδικά η νεολαία. Οι άνθρωποι πόροι είναι εκείνοι που μας επιτρέπουν να γευόμαστε τα οφέλη όλων των άλλων αγαθών μας. Ο αγώνας μας ενάντια στη φτώχεια, το έγκλημα και όλες τις αρρώστιες της κοινωνίας μας, απαιτεί να επενδύσουμε στην εξέλιξη των ανθρώπινων πόρων μας...

Απόσπασμα
από την ομιλία
του Nelson
Mandela κατά
την παρουσία-
ση της Εθνικής
Εκστρατείας
για Μάθηση
και Διδασκα-
λία το 1997

Στην πρώτη γραμμή αυτής της προσπάθειας είναι η μόρφωση και η εκπαίδευση. Είμαστε υποχρεωμένοι να καταστήσουμε δυνατή στον καθένα την ανάπτυξη των δυνατοτήτων του στο έπακρον. Να δώσουμε ευκαιρίες στον οποιονδήποτε να μάθει και να καλλιεργήσει τα ταλέντα του. Έχουμε το καθήκον να δημιουργήσουμε ένα πρόσφορο περιβάλλον και να παρέχουμε τα απαραίτητα εργαλεία και τους μηχανισμούς ώστε να υποστηρίξουμε τους ανθρώπους στην προσπάθειά τους να καλυτερεύσουν τους εαυτούς τους...

Το μέγεθος των δυνατοτήτων τις οποίες μπορούμε να ξανακερδίσουμε είναι τεράστιο. Τα εκατομμύρια των ενηλίκων που δεν είχαν ποτέ την ευκαιρία να μάθουν να διαβάζουν και να γράφουν, τους εκατοντάδες χιλιάδες των νέων μας που εκτοπίστηκαν από την εκπαίδευση χωρίς να

αποκτήσουν ιδιαίτερες δεξιότητες, τους εργάτες του έθνους που πρέπει να βεβαιώσουν ότι η χώρα μας θα υποδεχθεί τις νέες τεχνολογίες διεθνώς- μπορούμε να αντλήσουμε αυτή τη δύναμη για να χτίσουμε μια καλύτερη ζωή χρησιμοποιώντας την κάθε ευκαιρία, έτσι ώστε να βεβαιωθούμε πως το έθνος μας θα μάθει».

«Το μήνυμά μας προς τους δασκάλους σε αυτή την περίπτωση είναι το ακόλουθο: Ας είναι το σύνθημά σας η ανεπιφύλακτη αφοσίωση προς όφελος εκείνων των οποίων η μόρφωση, σας έχει ανατεθεί. Αυτό σημαίνει ανάμεσα σε άλλα συνέπεια, διεξοδική προετοιμασία κάθε μαθήματος, αφοσίωση ώστε κάθε μαθητής να αποκομίσει κάτι από όλα τα μαθήματα. Περιλαμβάνει τη συνεχή ενημέρωση για τις εξελίξεις στους κλάδους σας και συνεργασία τόσο με τους συναδέλφους όσο και με την διοίκηση, έτσι ώστε να είναι βέβαιο πως τα σχολεία μας πραγματικά μορφώνουν το έθνος. Εν συντομία, αυτό σημαίνει να τηρούμε το υψηλότερο επίπεδο έτσι ώστε να αποκατασταθεί πλήρως η αξιοπρέπεια στον κλάδο της διδασκαλίας. Επάνω σας υπάρχει μία τεράστια ευθύνη. **Εάν απογοητεύσετε τα παιδιά μας, απογοητεύετε τη χώρα μας.**

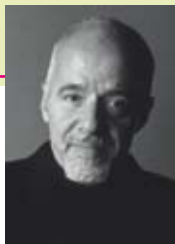
Για τους μαθητές, αυτή η Εκστρατεία είναι το κάλεσμα να κάνετε τη μάθηση την κύρια, αν όχι την αποκλειστική, σας προτεραιότητα. Για εσάς η συνέπεια, η παρακολούθηση και η επιμελής μελέτη πρέπει να είναι η καθημερινότητά σας. Η ενεργή συμμετοχή στα μαθήματα αλλά και το ανήσυχο πνεύμα προς όφελος της δικής σας μάθησης, σεβασμός για τους συμμαθητές και τους δασκάλους σας και η αποφασιστικότητα ενάντια στα ναρκωτικά και στα επικίνδυνα όπλα στο σχολείο, όλα αυτά και άλλα πολλά, αποτελούν την ουσία της εκπαίδευσης.

Στους γονείς λέμε σήμερα πως το να ενδιαφέρονται για τη μόρφωση των παιδιών τους είναι εξίσου σημαντικό όσο και οι προσπάθειες των ίδιων των παιδιών και των δασκάλων. Μπορείτε να βοηθήσετε στη μόρφωση του έθνους συμμετέχοντας στις δραστηριότητες των σχολείων και προστατεύοντάς τα από τους βανδάλους. Υποστηρίζοντας και δουλεύοντας μαζί με τους δασκάλους και τους μαθητές και με συνεχή καθοδήγηση η οποία διασφαλίζει πως τα παιδιά μας πηγαίνουν σχολείο και μελετούν... Δεν έχουμε πλέον το περιθώριο να καθόμαστε άπραγοι όταν κάποια σχολεία γίνονται κέντρα διακίνησης ναρκωτικών, βίας και βανδαλισμού πολύτιμης περιουσίας. Δεν μπορούμε πλέον να καθόμαστε και να παρακολουθούμε καθόσον οποιοδήποτε από τα παιδιά της χώρας μας μένει πίσω, στην αμάθεια και την έλλειψη ευκαιριών... Ας ενώσουμε τα χέρια μας και να εργαστούμε όλοι έτσι ώστε τα σχολεία να εργαστούν για εμάς.

Σας ευχαριστώ»

Paulo Coelho

Ο Βραζιλιάνος συγγραφέας γεννήθηκε το 1947 στο Ρίο ντε Τζανέιρο. Πριν αφιερώσει τη ζωή του ολοκληρωτικά στη λογοτεχνία, εργάστηκε ως σκηνοθέτης του θεάτρου και ηθοποιός, στικουργός και δημοσιογράφος. Το μυθιστόρημά του «Ο Αλχημιστής», που εκδόθηκε το 1987, έγινε ένα από τα πιο επιτυχημένα Βραζιλιάνικα βιβλία όλων των εποχών. Ακολούθησε μια σειρά εκδόσεων που σημείωσαν μεγάλη εμπορική επιτυχία και πούλησαν πάνω από 100 εκατομμύρια αντίγραφα. Το έργο του έχει μεταφραστεί σε 67 γλώσσες.

Ο Coelho είναι επίσης Πρέσβης Ειρήνης για τα Ηνωμένα Έθνη. Τον Μάρτιο του 2000 το Γαλλικό κράτος του απένειμε την πλέον τιμητική διάκριση, «Το Παράσημο του Ιππότη της Λεγεώνας της Τιμής».

Η ιστορία του μολνβιού

Μετάφραση από τα Αγγλικά: Παναγιώτης Σκούρτης

Το αγοράκι παρακολουθούσε τον παππού του που έγραφε ένα γράμμα. Κάποια στιγμή ρώτησε:

«Γράφεις μια ιστορία που μας συνέβη; Και μήπως κατά τύχη αφορά εμένα;»

Ο παππούς σταμάτησε το γράψιμο, χαμογέλασε και είψε στον εγγονό του.

«Η αλήθεια είναι ότι γράφω για σένα. Αλλά το μολύβι που χρησιμοποιώ έχει περισσότερο ενδιαφέρον από τις λέξεις που γράφω. Ελπίζω όταν μεγαλώσεις να γίνεις σαν κι αυτό».

Το παιδί κοίταζε το μολύβι με περιέργεια, αλλά δεν παρατήρησε τίποτα ιδιαίτερο σ' αυτό.

«Μα είναι σαν όλα τ' άλλα μολύβια που έχω δει μέχρι σήμερα!»

«Το καθετί εξαρτάται από το πώς βλέπει κανείς τα πράγματα. Υπάρχουν στο μολύβι πέντε χαρίσματα που αν κατορθώσεις να τα κάνεις δικά σου θα έχεις ειρηνικές σχέσεις με όλο τον κόσμο».

«**Το πρώτο χάρισμα:** Μπορεί να κάνεις σπουδαία πράγματα αλλά δεν πρέζει ποτέ να ξεχνάς ότι υπάρχει κάποιος χέρι που οδηγεί τα βήματά μας. Αυτό το χέρι το ονομάζουμε Θεό, και Αυτός μας οδηγεί σύμφωνα με τη θέλησή Του».

«**Το δεύτερο χάρισμα:** Κάθε τόσο πρέζει να σταματάω το γράψιμο και να χρησιμοποιώ ξύστρα. Αυτή η πράξη μου, προξενεί στο μολύβι κάποιον πόνο αλλά στο τέλος το κάνει πιο μυτερό. Έτσι, μάθε ν' αντέχεις κάποιες ταλαιπωρίες: θα σε κάνουν καλύτερο άνθρωπο».

«**Το τρίτο χάρισμα:** Το μολύβι σου δίνει πάντα τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσεις γόμα για να διορθώνεις τα λάθη σου. Μάθε ότι το να διορθώνουμε τα λάθη μας δεν είναι κάτι κακό, αλλά είναι μάλλον απαραίτητο για να κρατηθούμε στον ίδιο δρόμο».

«**Το τέταρτο χάρισμα:** Το πιο σημαντικό σ' ένα μολύβι δεν είναι το ξύλο ή η εξωτερική του μορφή αλλά ο μολυβός που βρίσκεται μέσα σ' αυτό. Γι' αυτό να δίνεις περισσότερη σημασία στα όσα συμβαίνουν μέσα σου».

«**Τέλος, το πέμπτο χάρισμα τον μολυβιού:** Αφήνει πάντα κάποιον σημάδι. Κατά τον ίδιο τρόπο μάθε πως ότι κι αν κάνεις σ' αυτή τη ζωή θα αφήσει ίχνη, και προσπαθήσε να έχεις επίγνωση των πράξεών σου».

Λένα Διβάνη

Η Λένα Διβάνη εκτός από συγγραφέας είναι και καθηγήτρια Ιστορίας Εξωτερικής Πολιτικής στη Νομική Σχολή Αθηνών. Έχει δημοσιεύσει 5 μυθιστορήματα, τρία θεατρικά έργα, 4 παιδικά βιβλία, πολλή διηγήματα και 3 ιστορικές μελέτες. Είναι ιδρυτικό μέλος της Εθνικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

Βοηθός αυτοκτονίας

Της Λένας Διβάνη

Με τη Μαρία γεννηθήκαμε την ίδια χρονιά στο ίδιο χωριό, τη Ζαγορά του Πηλίου. Τα σπίτια μας ήταν δίπλα δίπλα. Μαζί πρωτοβγήκαμε να παίξουμε με τα χώματα, μαζί κυνηγούσαμε τη γάτα της, μαζί παίζαμε κουτσό στο καλντερίμι. Ήταν ένα ξανθό, λιγνό κορίτσι που μιλούσε λίγο και γελούσε ακόμα λιγότερο. Όταν γίναμε πέντε χρονών κι αυτό το λίγο κόπηκε ξαφνικά. Πέθανε η μάνα της βλέπεις. «Δεν πέθανε», ψιθυρίζανε στη γειτονιά, «κρεμάστηκε». Γιατί και πως άγνωστο. Ήταν γυναίκα αγέλαστη, δεν έβγαине απ' το σπίτι της, δε μιλούσε σε άνθρωπο. «Αυτός την έφαγε την κοπέλα», έλεγαν, «αυτός ο μπεκρής ο άντρας της που γυρνούσε κάθε βράδυ τύφλα στο μεθύσι». Η αλήθεια είναι ότι κάθε βράδυ τον άκουγα με τ' αυτιά μου τον κυρ Λάμπρο να βρίζει και να φωνάζει. Το περίεργο ήταν πως μόνος του έκανε καυγά. Μάνα και κόρη λούφαζαν, τη δική τους τη φωνή ποτέ δεν την ακούσαμε. Μέχρι τη μέρα που η Πολυξένη έφυγε και πήρε μαζί και το χέλιο της κόρης της.

Εκείνο το φθινόπωρο εγώ πρωτοπήγα σχολείο. Κολλαριστή ποδιά, καινούρια τσάντα, δεν έβλεπα την ώρα! **Περιμένα να δω τη Μαρία στο προαύλιο αλλά δεν ήρθε ούτε εκείνη τη μέρα,** ούτε ποτέ. Όλο έλεγα να τη βρω να τη ρωτήσω γιατί αλλά η μάνα μου δε με άφησε. «Κάτσε στα αυγά σου», μου είπε, «δε θέλω φασαρίες μ' αυτόν τον μεθύστακα». Μήπως κι εγώ τολμούσα να μπω στο σπίτι τους να τη βρω; Τον φοβόμουνα τον κυρ Λάμπρο. Παραφυλούσα περιμένοντας να βγει εκείνη όπως έβγαине παλιά κάθε απόγεμα στο δρόμο να παίξει με τη γάτα της για να τη ρωτήσω. Τσάμπα περιμένα όμως. Τη Μαρία σαν να την κατάπιε το ορφανεμένο το σπίτι της, χάθηκε. Ξεχάστηκα κι εγώ, έκανα καινούριες φίλες στο σχολείο, με καλούσαν στα σπίτια τους και παίζαμε, την άφησα τη Μαρία στη σιωπή της.

Πέρασαν χρόνια, πήγα στο Γυμνάσιο, ύστερα στο Λύκειο. Όλα αυτά τα χρόνια έβλεπα τη Μαρία να μεγαλώνει από μακριά μια φορά την πήρε το μάτι μου που έπλενε τα χαλιά στην αυλή, ένα Πάσχα στην εκκλησία που στόλιζε επιτάφιο, μια άλλη γυρνούσε απ' τον μπακάλη με δυο σακούλες, αυτές ήταν

οι συναντήσεις μας. Λέγαμε ένα γεια κι έτρεχε να φύγει. «Κάτσε να τα πούμε λιγάκι ρε Μαρία, χαθήκαμε», της είπα μια φορά που διασταυρωθήκαμε στο δρόμο. «Άλλη φορά», μου είπε σα σκιαχμένη, «έχω φαί στη φωτιά». Και με δυο δρασκελιές έγινε καπνός.

Τελειώνοντας το σχολείο εγώ πήγα στην Αθήνα. Σπούδασα δασκάλα κι ύστερα παντρεύτηκα ένα παιδί απ' το Βόλο, συμφοιτητή μου στη σχολή. Άμα τελειώσαμε αποφασίσαμε να γυρίσουμε στη Ζαγορά. Δεν τη θέλαμε την Αθήνα -πολύ βρώμα και φασαρία. Θέλαμε τα λουλούδια μας, τις καστανιές μας και τη θάλασσα του Χορευτού στα πόδια μας. Γυρίσαμε λοιπόν και πιάσαμε δουλειά στο σχολείο που μας έμαθε τα πρώτα γράμματα. Ανυπομονούσαμε να μάθουμε εμείς με τη σειρά μας στα πρωτάκια να διαβάζουν και να γράφουν. Είχαμε και μια βεράντα που έβλεπε στο Αιγαίο, ένα κήπο γεμάτο ορτανσίες, είχαμε ο ένας τον άλλον, ήμασταν ευτυχημένοι. Όποτε πήγαινα να δω τη μάνα μου ρωτούσα για τη Μαρία. Η μάνα μου δεν ήξερε πολύ περισσότερα από μένα. «Το βλέπω το κορίτσι», μου είπε, «μπαίνει- βγαίνει, με το σπίτι καταγίνεται όλη την ώρα. Δούλα του πατέρα της είναι. Φυλακισμένη. Φίλες δεν έχει, άντρα δεν έχει, κόσμος δεν βλέπει, πουθενά δεν πάει. Στόμα έχει και μιλιά δεν έχει. Μόνο τον αγροίκο αυτόν ακούμε να φωνάζει κανα βράδυ που γυρίζει τύφλα αν και στραβογέρασε πια, αραιά και που τα ταβερνεία κι οι ρετσίνες». «Ρώτησε ποτέ για μένα;» επέμεινα. «Ούτε για σένα, ούτε για κανέναν», είπε η μάνα κι έσκυψε το κεφάλι.

Γι αυτό κι έμεινα άφωνη εκείνο το βράδυ που χτύπησε το κουδούνι ώρα δέκα και μισή. Είχαμε αποφάει με τον Παναγιώτη, αράζαμε στον καναπέ και βλέπαμε ένα έργο του Γούντυ Αλεν στην τηλεόραση. Πήγα να ανοίξω μισοαφηρημένη, έχοντας το νου μου στην ταινία. Έκανα ένα βήμα πίσω από έκπληξη καθώς την είδα να στέκεται με το κεφάλι ψηλά και να με κοιτάει σιωπηλή με τα σκοτεινισμένα της μάτια. Είχε γεράσει πριν την ώρα της.

«Μαρία», ψέλλισα, «**Μαρία... πως από δω;**» Έκανε μια χειρονομία σα να πήγαινε να κρυφτεί. «Ενοχλώ;» είπε. «Άμα είναι έρχομαι άλλη ώρα».

«Όχι, όχι, τι λες τώρα... Ήθελα τόσο πολύ να σε δω...» τη διαβεβαίωσα ενώ την άρπαζα απ' το μπράτσο και την έχωνα θέλοντας και μη μέσα στο σπίτι. Έκανε τρία βήματα και κοντοστάθηκε. Δεν ήθελε να προχωρήσει στο καθιστικό.

«Άσε καλύτερα, είναι ο άντρας σου μέσα», είπε. «Πάμε στην κουζίνα;» Την οδήγησα στην κουζίνα λέγοντας στον Παναγιώτη ότι έχουμε να μιλήσουμε. Την έβαλα να καθίσει κι άρχισα να ψήνω δυο καφεδάκια. Η Μαρία στεκόταν αλύγιστη σαν να 'χε καταπιεί μπιστούνι. Ήταν ολοφάνερο ότι κάτι την έτρωγε, κάτι ήθελε να πει αλλά δεν τολμούσε. «Τι γίνεσαι βρε Μαράκι», έλιωσα τον πάγο εγώ, «πως καθήκαμε έτσι;»

Εκείνη δεν ήταν μαθημένη στα πολλά λόγια και τις κοινωνικότητες. Μπήκε κατευθείαν στο παρασύνθημα. Κομπιάζοντας βέβαια. Μια μια έβγαιναν οι

λέξεις σαν βότσαλα απ' το στόμα της. «Θέλω να σου ζητήσω μια χάρη», είπε κατακόκκινη. «Ό,τι θες», τη διαβεβαίωσε χτυπώντας την ενθαρρυντικά στην πλάτη για να πάρει φόρα.

«**Θέλω να μου γράψεις ένα γράμμα**», απάντησε αυτή γρηγορότερα τώρα, σαν να ήθελε να το ξεστομίσει για να μη μετανιώσει. «Τώρα αμέσως... αν μπορείς», πρόσθεσε ακόμα πιο βιαστικά. «Άκου τι λέει, ευχαρίστως...» είπα κι άρχισα να ψάχνω νευρικά για χαρτί και μολύβι. Τα βρήκα και κάθισα απέναντί της στο τραπέζι. «Έτοιμη», είπα. «Λέγε».

Καθάρισε λίγο το λαρύγγι της κι άρχισε. Αυτή τη φορά δεν κόμπιαζε καθόλου. Προφανώς ήξερε πολύ καλά τι ήθελε να πει. Τις ατελείωτες μέρες και νύχτες της μοναξιάς της στο άδειο σπίτι προβάριζε ξανά και ξανά τα μαύρα λόγια που ξεστόμιζε τώρα μπροστά μου.

«Πατέρα φεύγω. Προσπάθησα αλλά δεν μπορώ να ζήσω άλλο έτσι. Ούτε η μάνα μπόρεσε. Θέλω να ξέρεις πως δε θα σε συγχωρέσω ποτέ γιατί ούτε αυτό το σημείωμα δεν είμαι άξια να γράψω μόνη μου».

Έγραφα σαν υπνωτισμένη, σαν να μη συνειδητοποιούσα το βάρος των λέξεων που μου υπαγόρευε. Μου άρπαξε το χαρτί από μπροστά μου και σηκώθηκε. «Μαρία», είπα τρέμοντας, «που... θα πας; Είπες πως θα φύγεις;» Κατάλαβα πόσο γελοία ακουγόμουν αλλά μου ήταν αδύνατον να την αφήσω. Έσκυψε το περήφανο κεφάλι. «Δεν μπορώ άλλο», ψιθύρισε. «Δεν είναι ζωή. Ένα ζώο είμαι. Δεν είμαι άνθρωπος».

«Μαρία τι λες;» Επαναλάμβανα εγώ σαν παπαγάλος γιατί ήξερα, το έβλεπα στα μάτια της πως δεν είχαν γυρισμό. «Θέλω κάτι ακόμα», πρόσθεσε. **«Να πας**

στο φαρμακείο και να μου πάρεις χάπια εγώ δεν ξέρω γράμματα,

δεν ξέρω τι να ζητήσω, θα με καταλάβουν. Θα πας; Δεν έχω άλλον να το ζητήσω. Θα πας;» Μου 'χε πιάσει τα χέρια και μου τα σφίγγε. «Θα πάω», είπα. Το κεφάλι μου ήταν θολό. Το μόνο που ήξερα ήταν πως έπρεπε να κερδίσω χρόνο. Η Μαρία κίνησε προς την πόρτα. «Αύριο μόλις μπορέσεις θα σε περιμένω», είπε και χάθηκε στο σκοτάδι.

Το βράδυ ξυπνούσα κάθε τόσο λουσμένη στον ιδρώτα. Έπρεπε να τη σώσω, να τη γυρίσω πίσω. Μέχρι να ξημερώσει είχα φτιάξει ένα σχέδιο και προσευχόμουν να πετύχει. Την άλλη μέρα μετά το σχολάσμα έτρεξα να προλάβω τον φαρμακοποιό πριν κλείσει. Αγόρασα ένα κουτί πολυβιταμίνες κι έτρεξα προς το σπίτι της. Χτύπησα το κουδούνι. Μου άνοιξε. «Μπορώ να περάσω; Ο πατέρας σου;»

Έκανε μια περιφρονητική κίνηση. «Κοιμάται σα γουρούνι μέσα. Μην ανησυχείς. Είναι πιωμένος». Μπήκα μέσα στο δωμάτιό της βγάζοντας το κουτί απ' την τσάντα. «Είναι πολύ βαριά ηρεμιστικά», είπα. «Πέντε ή έξι μαζί με αλκοόλ σκοτώνουν και άλογο». Αυτή άρπαξε το κουτί απ' τα χέρια μου και το

περιεργάστηκε. Να διαβάσει δεν ήξερε ευτυχώς αλλά φοβόμουν να μην και καταλάβει το κόλπο μου και προσβληθεί. «Σ' ευχαριστώ», είπε βουρκώνοντας σχεδόν. «Πάντα το ήξερα πως μπορώ να στηριχτώ σε σένα». Μ' αγκάλιασε παράφορα για ένα λεπτό και μετά έφερε ένα ποτήρι κρασί και το έβαλε δίπλα στα χάρια. «Φύγε τώρα» είπε. «Έχε γεια και να 'σαι ευτυχισμένη και για μένα». Εγώ στύλωσα τα πόδια. «Α όχι!» δήλωσα αποφασισμένη να επιμείνω μέχρι το τέλος. «Αφού με έβαλες στο παιγνίδι θα μείνω εδώ να σε βλέπω». Η Μαρία βουβάθηκε ένα λεπτό κι επωφεληθήκα. «Μην το κάνεις Μαρία», την παρακάλεσα, «θα βρούμε κάποια λύση, θα τα καταφέρεις, θ' αλλάξεις ζωή, θα δεις». Έστρεψε το κεφάλι αλλού. «Είναι αργά», είπε και έβγαλε εφτά χάρια απ' το κουτί. Με μια βιαστική κίνηση τα στρίμωξε στο στόμα της όλα μαζί και τα κατάπιε με μια μεγάλη γουλιά κρασί. Ύστερα ξάπλωσε στο κρεβάτι κι έκλεισε τα μάτια. Κάθισα δίπλα της. Τράβηξα το χέρι της και το κράτησα μέσα στο δικό μου σιωπηλή. Μέσα στο δωμάτιο έπεσε μια τόσο βαριά σιωπή που ακούγαμε καθαρά τις καρδιές μας να χτυπάνε λαχανιασμένες. Και ξαφνικά άρχισε να μιλάει. Και να κλαίει. Έσπασε. Ο πάγος της σιωπής τώσων ετών έλιωνε καθώς η Μαρία ετοιμαζόταν να αποχαιρετήσει τον κόσμο. «Σάμπως και θα τον νοιάξει μόλις βρει το σημείωμα; Μόνο που θα χάσει τη δούλα του θα τον νοιάξει. Όσο τον ένοιαζε για τη μάνα μου... Ξέρεις πόσο τον παρακάλεσα; Άσε με να πάω σχολείο, του έλεγα, κι εγώ θα στα έχω όλα έτοιμα. Και φάι μαγειρεμένο και καθαριότητα, όλα εγώ θα τα κάνω. Όχι, όχι, όχι. Σε ξέρω τι ξεμυαλισμένο είσαι, αυτό μου έλεγε, μην σε δω κακομοίρα να το κουνήσεις ρούπι από δω μέσα που θες και σχολείο. Η γυναίκα είναι για το σπίτι δεν είναι για το δρόμο. Γι αυτό απέφευγα, με πονούσε να σε βλέπω με την τσάντα σου να φεύγεις το πρωί και μετά να κατεβαίνεις στην Αθήνα. Αφού με ήθελε πεθαμένη ας πεθάνω κανονικά να πουχάσω». Τα μάτια της έτρεχαν σαν κάρουλες πια, την έβλεπες, είχε συνειδητοποιήσει τι είχε κάνει και ήταν φοβισμένη. Ξαφνικά σηκώνεται και μ' αγκαλιάζει τρέμοντας ολόκληρη. «Φοβάμαι Ελένη», μου ψιθύρισε, «φοβάμαι, δεν θέλω να πεθάνω!» Της χάιδεψα τα μαλλιά. «Μην ανησυχείς βρε χαζό», της είπα, «νομίζεις πως θα σε αφήνα εγώ να πεθάνεις;»

Σήμερα έβαλα στους μαθητές της έκτης να γράψουν έκθεση στην τάξη. Θέμα «Τι θα γίνω όταν μεγαλώσω». Τα παιδιά έχουν πέσει με τα μούτρα. Έχουν μόνο τρία τέταρτα για να καλύψουν τριάντα-σαράντα χρόνια, οπότε βιάζονται. Στο τελευταίο θρανίο μια μαθήτρια, καμιά εικοσιπενταριά χρόνια μεγαλύτερη από τους υπόλοιπους χαμογελάει πλατιά όσο γράφει τις τελευταίες της φράσεις:

«Θα πάω στο Γυμνάσιο, μετά στο Λύκειο και μετά θα δούμε.

Μπορεί να γίνω κομμώτρια που πιάνει το χέρι μου, μπορεί και να γίνω λογίστρια που μ' αρέσουν οι αριθμοί. Αν είμαι τυχερή όμως θα κάνω το καλύτερο επάγγελμα του κόσμου. Θα γίνω βοηθός αυτοκτονίας!»

Πραγματικές μαρτυρίες ενήλικων από την Ελλάδα που είχαν μια δεύτερη ευκαιρία...

Ονομάζομαι Μαρία και είμαι 43 ετών. Γεννήθηκα σε ένα μικρό χωριό τον Άγιο Κωνσταντίνο, στο Δήμο Συμπολιτείας του Νομού Αχαΐας, όπου μεγάλωσα και τελείωσα το Δημοτικό σχολείο. Το έτος 1978 προάγομαι στο 2^ο Γυμνάσιο Αιγίου όπου και αποφοιτώ το έτος 1980. Επακολούθως, εισάγομαι στο Λύκειο, ολοκληρώνοντας μόνο την Α' τάξη. Λόγος που συντέλεσε στη μη αποφοίτησή μου από το Λύκειο ήταν η επιθυμία μου να δημιουργήσω την δική μου οικογένεια και έτσι οδηγήθηκα στα δεσμά του γάμου το 1983.

Η έννοια της «οικογένειας» άρχισε να θεμελιώνεται με την απόκτηση του πρώτου μου γιου, Κωνσταντίνου το έτος του 1985 και ολοκληρώθηκε με τον δεύτερό μου γιο, Νικόλαο το έτος του 1986. Όλο αυτό το διάστημα αφιερώθηκα στην οικογένειά μου και το 1988 προσλαμβάνομαι στην πρώτη μου εργασία, που ήταν ως βοηθητικό προσωπικό καθαρίστρια (Υ.Ε.) στο Υπουργείο Δημοσίας Τάξεως. Τότε αποκτώ νέο ρόλο, της εργαζόμενης μητέρας, η οποία όφειλε να φροντίζει και να βρίσκεται πάντα στο πλάι της οικογένειάς της και ταυτόχρονα να μπορεί να ανταπεξέρχεται στις απαιτητικές, εργασιακές της υποχρεώσεις.

Μεγαλώνοντας τα παιδιά μου, και διαβάζοντας μαζί τους, άρχισα να συνειδητοποιώ ότι είχα αφήσει κάτι σε εκκρεμότητα στο παρελθόν, κάτι πολύ σημαντικό για κάθε άνθρωπο, δηλαδή το σχολείο. Έτσι, με την παρότρυνση των γιών μου αποφάσισα να δώσω μία δεύτερη ευκαιρία στον εαυτό μου για να αποκτήσω τη γνώση και τη μόρφωση που θα μου έδινε την δυνατότητα να μεταβώ σε θέση με καλύτερες συνθήκες εργασίας.

Το έτος 2000, εγγράφομαι στο 2^ο ΤΕΕ Αιγίου (Εσπερινό), στον τομέα της Οικονομίας και της Διοίκησης, που αποτελείται από δύο Κύκλους (Α' και Β') με μαθήματα ειδικότητας "Υπαλλήλων Οικονομικών Υπηρεσιών" διάρκειας πέντε ετών. Τα χρόνια αυτά ήταν γεμάτα με άγχος, πίεση σωματική και πνευματική αγωνία, αλλά τίποτα από τα προηγούμενα δεν κατάφεραν να υποδουλώσουν το πείσμα, την αισιοδοξία και την δύναμη που είχα μέσα μου. Βασικός συντελεστής στην πρόοδό μου ήταν η στήριξη από την οικογένειά μου και από τους αξιολογους ανθρώπους που συναποτελούσαν το σχολικό μου περιβάλλον, τον Λυκειάρχη, κ. Στυλιανό Τσαγκαράκη καθώς και όλους τους καθηγητές μου. Στο βωμό των προσδοκιών μου κατάφερα να αριστεύσω και παράλληλα να κερδίσω μία αξιολογη εργασιακή θέση μετατάσσοντάς με σε Διοικητικό Υπάλληλο (Δ.Υ.).

Σήμερα, τέσσερα χρόνια μετά την απόκτηση του Πτυχίου μου, με γενικό βαθμό "Άριστα" Δεκαεννέα και Έξι Δωδέκατα (19 6/12), εξακολουθώ και εργάζομαι στο Υπουργείο Εσωτερικών με τον ίδιο ζήλο που είχα από την πρώτη μου φορά που εργάστηκα και ακόμα περισσότερο.

Στα 43 μου πλέον χρόνια, πιστεύω ότι η γνώση διευρύνει το μυαλό και οξύνει το πνεύμα. Η πείρα της ζωής με έμαθε ότι η μόρφωση δεν οριοθετείται από ηλικίες και δίχως γνώση είμαστε "TABULA RASA".

f. con cingulum
guarnizione d'acqua liscia
e chiusa con cingolo. Tre dischi in
f. con due punte. Il cingolo cinghera in
pac anche. E' tra carboni con la punta di
Tre altri guarnizioni per altre

4. λ στο ∞
- από αριστερά το ∞ είναι
έτσι για λ αρνητικό ∞ έχουμε $\lim_{\lambda \rightarrow -\infty} \frac{1}{\lambda} = 0$
επίσης αν $\lambda \rightarrow \infty$ έχουμε $\lim_{\lambda \rightarrow \infty} \frac{1}{\lambda} = 0$
- Για λ οποιαδήποτε $\lambda \rightarrow \infty$ έχουμε
 $\lim_{\lambda \rightarrow \infty} \frac{1}{\lambda} = 0$ οποιαδήποτε $\lambda \rightarrow \infty$
και οποιαδήποτε $\lambda \rightarrow \infty$ έχουμε
- Για $\lambda \rightarrow \infty$ και $\lambda \rightarrow -\infty$

Δεν συνέχισα το σχολείο διότι η οικογένειά μου ήταν πολυμελής, 8 παιδιά και οι ανάγκες αυξημένες. Για την επιβίωση της οικογένειας χρειαζόταν να δουλέψουμε όλοι. Το να συνεχίσω το σχολείο το σκεφτόμουν συνέχεια. Όμως περνούσε ο καιρός χωρίς να το πραγματοποιήσω. Η αιτία και πάλι το οικονομικό και ο χρόνος ο οποίος δεν υπήρχε. Αποφάσισα τελικά να συνεχίσω το γυμνάσιο από την στιγμή που το κράτος ίδρυσε το ΣΔΕ. Ήταν κάτι το οποίο ήταν σωστό μέτρο για μένα και για πολλούς άλλους. Η εκπαίδευση αυτή για μένα είναι πρώτον για τη βελτίωση θέσης στη δουλειά μου και δεύτερον με τη βοήθεια των καθηγητών να αποκτήσω γνώσεις που δε θα μπορούσα αλλιώς να αποκτήσω.

(Στέλιος, 53 χρονών, παντρεμένος με έναν γιο 23 χρονών)

Πήγα μέχρι την πρώτη Γυμνασίου και σταμάτησα γιατί έκανα παρέα με παιδιά εκτός σχολείου και είχα παρασυρθεί. Τώρα θέλω να τελειώσω το ΣΔΕ όχι γιατί το χρειάζομαι αλλά γιατί δε μου αρέσει να λέω ότι έχω τελειώσει το Δημοτικό.

(Μπάμπης, 28 ετών, χωματουργικές εργασίες)

Άφησα το σχολείο στη Β' Γυμνασίου για να δουλέψω. Αποφάσισα να γραφτώ στο σχολείο για να τελειώσω το Γυμνάσιο για το ενδεχόμενο επαγγελματικής αποκατάστασης. Επί πλέον με ενδιαφέρει η εκπαίδευση για να εμπλουτίσω τις γνώσεις μου.

(Γιάννης, 28 ετών, ξενοδοχειακό/εργάτης)

Ασχολούμαι με το σπίτι, τα παιδιά μου και βοηθάω τον άντρα μου στο θερμοκήπιο. Ο λόγος που έφυγα από το Γυμνάσιο όταν πήγαινα στη Γ' τάξη είναι γιατί είχα ζοριστεί με κάποια μαθήματα. Είχα και μια φίλη κολλητή που έφυγε για να παντρευτεί.

Σήμερα που το σκέφτομαι μετά από τόσα χρόνια βλέπω ότι ήταν λάθος μου. Αποφάσισα να ξαναέρθω στο σχολείο γιατί ότι μετά από τόσα χρόνια μου ξαναδίνεται η ευκαιρία και το σκέφτηκα ότι θα ήταν κρίμα να μην έρθω. Και αφού συμφώνησε και ο σύζυγός να με βοηθήσει στα παιδιά το είδα σαν πολύ καλή ευκαιρία. Για το λόγο ότι θα μάθω κάτι παραπάνω να βοηθάω και τα παιδιά μου που πάνε Δημοτικό. Αν κάποια στιγμή θελήσω να κάνω κάποια άλλη δουλειά θεωρώ ότι είναι σημαντικό το απολυτήριο. Και επίσης είναι ότι θέλω να έχω τελειώσει το Γυμνάσιο γιατί είχα πάει μέχρι το Β' τρίμηνο της Γ' τάξης και είναι σίγουρα μια βλακεία μου.

(Ευαγγελία, 33 ετών, παντρεμένη με 3 παιδιά)

Όταν ήμουν μικρή δε μπορούσα να πάω σχολείο γιατί οι γονείς μου δουλεύανε και κάποιος έπρεπε να μεγαλώσει την αδερφή μου και το έκανα εγώ αφού η άλλη μου αδερφή πήγαινε στο σχολείο. Και όταν μεγάλωσε η αδερφή μου πήγε σχολείο. Αρχισα να κάνω ιδιαίτερα κάθε μέρα και γράφτηκα στο ΣΔΕ. Τώρα είμαι στο δεύτερο έτος και πραγματικά έχουν αλλάξει πολλές καταστάσεις στη ζωή μου προς το καλύτερο και μόλις τελειώσω από εδώ θα πάω σε μια σχολή του ΟΑΕΔ να περάσω κομμωτική/ αισθητική και αν όλα πάνε καλά θα έχω σε λίγο καιρό μια δικιά μου δουλειά.

(Ντανιέλα, 21 ετών)

11. Άφησα το σχολείο για να μάθω μια τέχνη γιατί δε τα πήγαινα και τόσο καλά με τα γράμματα. Αποφάσισα να το ξαναρχίσω γιατί δε μπορούσα να πάω σε κάποια δουλειά που ήθελα. Για μένα είναι σημαντική η εκπαίδευση για να μπορέσω να πάω στη δουλειά που θέλω. Και είναι πολύ σημαντικά αυτά που μαθαίνουμε στο σχολείο τώρα. Και οι καθηγητές είναι πολύ καλοί όλοι τους και μας βοηθάνε πάρα πολύ.

(Γιάννης, 33 χρονών)

12. Το πρωινό Γυμνάσιο το σταμάτησα στη Β' γυμνασίου γιατί δε μου άρεσαν και πολύ τα γράμματα και γιατί δε τα πήγαινα καλά με τους καθηγητές. Μετά από 10 χρόνια αποφάσισα να ξαναπάω σχολείο γιατί ήθελα το χαρτί, γιατί το μετάνιωσα που το σταμάτησα. Τότε κατάλαβα πόσο ήθελα το χαρτί αυτό, και για μια καλύτερη θέση στη δουλειά και για μια ηθική ικανοποίηση.

(Φώτης, 24 ετών, παντρεμένος)

13. Πάω στο ΣΔΕ για να βγάλω το χαρτί του γυμνασίου για να μπορέσω να βρω μια καλύτερη δουλειά έχοντας αυτό το χαρτί. Όταν ήμουν μικρός το σχολείο το άφησα γιατί δε μου άρεσε. Τώρα όμως είναι μια ευκαιρία να το τελειώσω.

(Μάνος, 22 ετών, άνεργος)

14. Έχω τελειώσει μόνο το Δημοτικό ήθελα πολύ να συνεχίσω το σχολείο. Διάφορα προβλήματα οικογενειακά με έκαναν να μην πάω γυμνάσιο. Παντρεύτηκα έκανα τα παιδιά μου και 30 χρονών έκανα έπιασα δουλειά στο νοσοκομείο. Μετά από μερικά χρόνια αποφάσισα να πάω στο Γυμνάσιο για μια αναβάθμιση στη δουλειά μου. Παρόλο που δουλεύω και έχω και την οικογένειά μου προσπαθώ να τα βγάλω πέρα. Μου αρέσει πολύ και θα συνεχίσω.

(Άννα, 41 ετών, παντρεμένη με 4 παιδιά, 25, 24, 20 και 16 ετών αντίστοιχα)

15. Εγώ είχα τελειώσει μόνο το Δημοτικό γιατί δε μου άρεσε το σχολείο. Μετά από πολλά χρόνια βρήκα μια δουλειά που έχει σχέση με παιδιά και με σχολεία. Πολλά χρόνια ήθελα να πάω να τελειώσω το Γυμνάσιο. Από τη μια δε μπορούσα λόγω δουλειάς και από την άλλη δεν υπήρχε νυχτερινό γυμνάσιο. Για αυτό τώρα που μπορώ και το ήθελα τόσο πολλά χρόνια αποφάσισα να το ξεκινήσω και να το τελειώσω παρόλες τις δυσκολίες ή επαγγελματικές ή οικογενειακές υπάρχουν.

(Ζαχαρούλα, 48 ετών, παντρεμένη με 2 παιδιά, 29 και 24 ετών)

16. Έχω 8 αδέρφια παντρεμένα και ασχολούμαι με οικιακά. Πήγα μέχρι την έκτη δημοτικού τα παράτησα γιατί δε τα πήγαινα καλά δε τα κατάφερνα, δεν τα έπαιρνα, δυσκολευόμουν πολύ.

(Νεκταρία, 31 ετών, παντρεμένη με 1 παιδί)

22. Άφησα το σχολείο όχι γιατί δεν αγαπούσα τη μάθηση αλλά ούτε εγώ ξέρω το γιατί. Αυτό όμως δε σημαίνει ότι δεν έκανα πράγματα στη ζωή μου. Και πιστεύω ότι τα πήγα και καλά ίσως όμως να τα κατάφερνα καλύτερα αν το είχα τελειώσει. Τώρα αποφάσισα να γυρίσω στα θρανία δεν ξέρω γιατί, ξέρω όμως ότι το αγαπώ. Αγαπώ τους καθηγητές μου, τους συμμαθητές μου μα πιο πολύ αγαπώ την οικογένειά μου που μου συμπαραστέκεται σε αυτή μου την απόφαση. Οι άνθρωποι που μπαίνουν από παιδιά στη βιοπάλη της ζωής φτάνουν στα 30 και αισθάνονται γέροι. Το να χαρίζεις λοιπόν λίγες ώρες για σένα, το να φρεσκάρεις το μυαλό σου με πράγματα που έμαθες και το να μαθαίνεις πολλά καινούργια είναι όσο και να μη μπορεί να το καταλάβει κάποιος που δε το έχει ζήσει, πολύ σημαντικό για εμένα. Το ΣΔΕ είναι από τα λίγα πράγματα που δεν έχω μετανιώσει.

(Μαρία, 32 χρονών, παντρεμένη, εργαζόμενη μητέρα 3 παιδιών)

23. Το σχολείο το άφησα 13 χρονών γιατί δεν ήξερα τότε την αξία και όλα αυτά που είχε να μου προσφέρει. Το να συνεχίσω, δεν ήταν μια απόφαση τελευταίας στιγμής ήταν μια επιθυμία που την είχα πάντα αλλά τώρα ήταν η κατάλληλη στιγμή.

(Αντωνία, 35 ετών, παντρεμένη, εργαζόμενη μητέρα ενός παιδιού)

24. Άφησα στο σχολείο για οικογενειακούς και οικονομικούς λόγους. Αλλά όταν εγκατέλειψα το σχολείο το μετάνιωσα σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα. Για αυτό έκανα υπομονή και μόλις είχα την οικονομική ας πούμε - άνεση αποφάσισα να έρθω στο ΣΔΕ. Καλύτερα αργά παρά ποτέ. Τώρα το τι σημασία έχει το σχολείο για μένα είναι να τελειώσω το Γυμνάσιο να μάθω πέντε πράγματα και αν κάνω παιδιά αύριο μεθαύριο να τους πω και να τους βοηθήσω να τελειώσουν ένα σχολείο για να μην περάσουν τα ίδια πράγματα που πέρασε ο πατέρας τους. Αυτά είχα να πω. Με περίσσια εκτίμηση.

(Νίκος, 30 ετών, εργαζόμενος)

25. Μένω μαζί με τον πατέρα μου και τον αδερφό μου. Παράτησα το σχολείο στην Ε' Δημοτικού επειδή η μητέρα μου ήταν άρρωστη και έπρεπε να βοηθώ στο σπίτι με τα οικονομικά. Μετά από κάποιο καιρό εκείνη δεν τα κατάφερε. Στην αρχή εκείνη είχε αντίρρηση και μετά το θάνατο είχα ανάγκη να ξεφυγώ από διάφορες υποχρεώσεις. Ήθελα να καλύπτω όλες τις ώρες μου με διάφορα πράγματα και διάφορες ασχολίες για να μη σκέφτομαι την απουσία της. Μια μέρα άκουσα για το ΣΔΕ της Ιεράπετρας και άρχισα να το σκέφτομαι να συνεχίσω ξανά το σχολείο. Άρχισαν να ξυπνάνε μέσα μου διάφορα συναισθήματα και διάφορα όνειρα. Και επίσης ήθελα να πάρω μερικές γνώσεις ακόμα, και μετά από πολύ σκέψη άρχισα το σχολείο. Τώρα περνάω καλά στο σχολείο, μαθαίνω πολλά πράγματα, έχει αλλάξει πολύ η διάθεσή μου, νιώθω καλά με τον εαυτό μου και πού ξέρεις μετά στο μέλλον μπορεί να μου χρειαστεί το απολυτήριο. Είναι και αυτός ένας λόγος.

(Πασύνκα, 21 ετών)

Επιτέλους σχολείο!

Η σημασία της εκπαίδευσης όπως τη βλέπει ένα παιδί.

Της Κωνσταντίνας, μαθήτριας Δ' Δημοτικού

Ο φίλος μου ο Πωλ είναι από την Αφρική και ήρθε στην Ελλάδα για να καταφέρει επιτέλους να πάει σχολείο. Στην Αφρική δεν μπορεί να πάει γιατί η χώρα του είναι πολύ πολύ φτωχή και δεν έχει πολλά σχολεία.

Όμως όταν ήρθε εδώ, έμεινε για τρεις μήνες στο σπίτι γιατί φοβόταν μήπως τον κοροϊδεύουν τα άλλα παιδιά. Μια μέρα πήγα στο σπίτι του και του είπα: «Πωλ, έλα στο σχολείο δεν θα μάθεις να διαβάζεις και να γράφεις αλλιώς. Αυτός όμως δεν ήθελε.

Μετά από μία εβδομάδα ήρθε αλλά όλοι τον κοροϊδεύαν και εκείνος έμεινε μόνος του. Στην αρχή σκέφτηκε να φύγει και πάλι. Όμως μετά κατάλαβε ότι είναι ωραίο να είσαι διαφορετικός και γι' αυτό δεν έδινε πια σημασία σε ό,τι και αν του έλεγαν. Εγώ του έδινα θάρρος να συνεχίσει και ευτυχώς το έκανε.

Ο Πωλ τώρα θέλει να γίνει δάσκαλος και εγώ συγγραφέας και δεν θα τα καταφέρουμε χωρίς το σχολείο. Γι' αυτό ο Πωλ ήταν πολύ χαρούμενος γιατί αλλιώς τώρα τι θα έκανε; Τίποτα!

Επισκεφθείτε τις ιστοσελίδες της ActionAid www.actionaid.gr/GAW2009
και της Παγκόσμιας Εκστρατείας για την Εκπαίδευση
www.campaignforeducation.org/bigread για να παρακολουθήσετε
την εξέλιξη των δράσεων των υπόλοιπων παιδιών σε όλο τον κόσμο.

Ανοιχτά
Βιβλία

16-12 Απριλίου 2009

**ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
«ΑΝΟΙΧΤΑ ΒΙΒΛΙΑ»
6-12 Απριλίου 2009**

ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αγαπητοί φίλοι εκπαιδευτικοί,

Θα θέλαμε να σας ευχαριστήσουμε θερμά για την άμεση ανταπόκρισή σας στη δράση «Ανοιχτά Βιβλία» και εκτιμούμε πολύ το ενδιαφέρον και τη διάθεσή σας να λάβετε μέρος στην παγκόσμια αυτή δράση.

Το σχέδιο μαθήματος που ακολουθεί είναι μια πρόταση της ActionAid Ελλάς για την Παγκόσμια Εβδομάδα Δράσης που θα πραγματοποιηθεί μεταξύ 6 με 12 Απριλίου 2009. Μπορείτε να προσαρμόσετε την εφαρμογή και τη χρονική του διάρκεια σύμφωνα με το ενδιαφέρον των παιδιών και τις ανάγκες της τάξης σας.

Σε κάποιες από τις παρακάτω δραστηριότητες σας προτείνουμε να διαβάσετε ενδεικτικά κάποιες ιστορίες από το Ανοιχτό Βιβλίο, το περιεχόμενο των οποίων σχετίζεται με τους στόχους της κάθε ενότητας. Σας προτείνουμε όμως να διαβάσετε μόνοι σας όλο το βιβλίο πριν ξεκινήσετε τη δράση με τα παιδιά, ώστε να κρίνετε ποιες ιστορίες είναι πιο κατάλληλες για την ηλικία των παιδιών που διδάσκετε.

Κρεμάστε έναν παγκόσμιο χάρτη στον τοίχο, στον οποίο μπορείτε να βρίσκετε τις χώρες από τις οποίες κατάγονται οι συγγραφείς των ιστοριών και να τις σηματοδοτείτε με ένα post it ή με κάποιον άλλο τρόπο.

Όταν ολοκληρωθεί το σχέδιο μαθήματος, μην ξεχάσετε να υπογράψουν όλα τα παιδιά την κάρτα έκκλησης που συνοδεύει το εκπαιδευτικό υλικό. Συγκεντρώστε όλες τις κάρτες έκκλησης από τις υπόλοιπες τάξεις του σχολείου σας που συμμετέχουν για να τις στείλετε στο **Υπουργείο Εξωτερικών** καθώς και **ένα αντίγραφό τους στην ActionAid** στις παρακάτω διευθύνσεις:

ΠΡΟΣ

Υπουργείο Εξωτερικών
Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΥΔΑΣ)
Υπόψη Διευθυντή κ. Μερκούριου Καραφωτιά
Βασ. Σοφίας 11, 106 71 Αθήνα

ΠΡΟΣ

ActionAid Hellas
Φαλήρου 52, 117 41 Αθήνα
Υπόψη Εκπαιδευτικού Τομέα

Είναι πολύ σημαντικό να συγκεντρώσουμε τον ακριβή αριθμό των ατόμων που έλαβαν μέρος στη δράση και για το λόγο αυτό σας ζητούμε να μην ξεχάσετε να στείλετε και στην ActionAid αντίγραφο της κάρτας έκκλησης.

Επιπλέον, θα εκτιμούσαμε πολύ εάν μας στέλνατε **φωτογραφίες** από τη δράση σε ηλεκτρονική μορφή στο email globalactionweek@actionaid.org.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΣΧΕΔΙΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΑΝΟΙΧΤΑ ΒΙΒΛΙΑ

Να αναγνωρίσουν τα παιδιά την ανάγκη σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων

Να εκτιμήσουν τη σημασία του θεσμού της εκπαίδευσης

Να ευαισθητοποιηθούν για το διεθνές ζήτημα του αναλφαριθτισμού και τις συνέπειες που έχει στη ζωή των ανθρώπων

Να αποκτήσουν ευθύνη για τη συμμετοχή τους στην υπεράσπιση του δικαιώματος στην εκπαίδευση

Α. ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟ ΜΑΚΡΙΑ...

ΣΤΟΧΟΣ

Να προβληματιστούν γύρω από το θέμα του αναλφαριθμητισμού

ΥΛΙΚΑ

Ένας φάκελος με το μήνυμα της **ActionAid** που θα βρείτε στο **Παράρτημα**

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Φωτοτυπείτε ή αντιγράψτε το μήνυμα της ActionAid και το τοποθετείτε στο φάκελο.

Δείχνετε στα παιδιά το φάκελο. Τα παιδιά τον ανοίγουν και παρατηρούν το μήνυμα. Μπορείτε να βγάλετε το μήνυμα φωτοτυπίες ή να το αναρτήσετε στον πίνακα.

Ενδεικτικές ερωτήσεις

- ◇ Η τάξη μας σήμερα έλαβε αυτό το γράμμα. Ποιος θα μπορούσε να μας το έχει στείλει;
- ◇ Ποιος μπορεί να μας διαβάσει τι λέει;
- ◇ Για ποιο λόγο δεν μπορούμε να το διαβάσουμε;
- ◇ Σε πόσες διαφορετικές γλώσσες λέτε να είναι γραμμένο;
- ◇ Πώς μπορούμε να μάθουμε τι λέει;
- ◇ Πώς νιώθετε που δεν μπορείτε να το διαβάσετε;
- ◇ Πόσος κόσμος πιστεύετε ότι δεν μπορεί να διαβάσει ή να γράψει στη μητρική του γλώσσα;

Η μετάφραση του μηνύματος είναι: Ακούω, Βλέπω, Γράφω, Διαβάζω, Εμπνέομαι και Εκπαιδεύομαι, Ζητάω: Μαζί με την ActionAid.

Το μήνυμα μπορείτε να το αποκαλύψετε στο τέλος της εβδομάδας με την ολοκλήρωση του ενότητας.

Μια άλλη πρόταση είναι να αναλάβουν τα παιδιά να αποκρυπτογραφήσουν το μήνυμα. Σε αυτή την περίπτωση χωρίζετε τα παιδιά σε 7 ομάδες, η κάθε ομάδα αναλαμβάνει να ερευνήσει μια λέξη κατά τη διάρκεια της εβδομάδας. Σε αυτή την περίπτωση τα παιδιά πρέπει να συνεργαστούν για να παρουσιάσουν την ερμηνεία της λέξης, τη γλώσσα στην οποία ανήκει και την αντίστοιχη χώρα που τη χρησιμοποιεί στο χάρτη. Επιπλέον, μπορούν να βρουν κάποια στοιχεία για την κατάσταση της εκπαίδευσης στη χώρα αυτή. Τα αποτελέσματα της έρευνάς τους μπορούν να παρουσιαστούν στο κλείσιμο της ενότητας.

Β. ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ ΤΩΝ ΛΥΣΕΩΝ

ΣΤΟΧΟΙ

Να εκτιμήσουν τη διάσταση του προβλήματος του αναλφαριθμητισμού
Να οπτικοποιήσουν το πρόβλημα του αναλφαριθμητισμού συνδέοντας αιτίες, επιπτώσεις και λύσεις

ΥΛΙΚΑ

Χαρτόνι ή χαρτί του μέτρου, μαρκαδόροι

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Ενημερώστε τα παιδιά ότι

- Περισσότερα από **774** εκατομμύρια ενήλικες είναι αναλφάβητοι (το 20% του πλανήτη). Αυτό σημαίνει **ότι 1 στους 5** ανθρώπους στον κόσμο δεν μπορούν να διαβάσουν.
- Το **64%** του συνολικού ποσοστού των αναλφάβητων ανθρώπων είναι **γυναίκες**. Αυτό σημαίνει ότι 1 στις 4 γυναίκες είναι αναλφάβητες.
- Περισσότεροι από 140 εκατομμύρια νέοι, ηλικίας **15-24** είναι αναλφάβητοι.
- **75** εκατομμύρια παιδιά που βρίσκονται σε ηλικία να πάνε σχολείο, δεν έχουν ποτέ αυτή την ευκαιρία.

Δώστε την ευκαιρία στα παιδιά ανάλογα με την ηλικία τους να δημιουργήσουν διάφορα παραδείγματα που έχουν ως στόχο να προσεγγίσουν το μέγεθος των παραπάνω αριθμών.

Ενδεικτικές ερωτήσεις

- ◇ Εάν **1** στους **5** ανθρώπους είναι αναλφάβητοι, πόσοι αναλφάβητοι θα αναλογούσαν στον αριθμό των παιδιών της τάξης μας;
- ◇ Υπολογίστε πόσα κορίτσια φοιτούν στο σχολείο. Πόσα από αυτά θα ήταν αναλφάβητα;
- ◇ Η Ελλάδα έχει περίπου **10.000.000** κατοίκους. Πόσες χώρες σαν την Ελλάδα αντιστοιχούν στα **774** εκατομμύρια;

Ζωγραφίζετε μαζί με τα παιδιά το περίγραμμα ενός μεγάλου δέντρου. Στον κορμό γράφετε το πρόβλημα όπως αποφασίσετε μαζί με τα παιδιά π.χ. Εκατομμύρια άνθρωποι είναι αναλφάβητοι. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος και της έρευνας συμπληρώνετε στις ρίζες του δέντρου τις αιτίες του προβλήματος, στα κλαδιά τις επιπτώσεις και στους καρπούς τις πιθανές λύσεις. Ενδεικτικά αναφέρουμε πιθανές απαντήσεις που μπορείτε να εντοπίσετε στις ιστορίες που θα διαβάσετε:

Αιτίες - Ρίζες

Το σχολείο είναι πολύ μακριά

Οι γονείς δε θεωρούν την εκπαίδευση προτεραιότητα, σε πολλές χώρες κυρίως για τα κορίτσια

Υψηλά διδάκτρα

Πολλά παιδιά δουλεύουν από μικρή ηλικία για να υποστηρίξουν οικονομικά την οικογένειά τους

Επιπτώσεις – Κλαδιά

Τα παιδιά δουλεύουν στο σπίτι

Δεν πηγαίνουν σχολείο

Λύσεις - Καρποί

Περισσότερα σχολεία και κοντά στις κοινότητες

Εκπαίδευση ενηλίκων

Γ. ΓΙΑΤΙ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΧΟΛΕΙΑ;

ΣΤΟΧΟΣ

Να αντιληφθούν τις επιπτώσεις του αναλφαβητισμού σε προσωπικό και συλλογικό επίπεδο

ΥΛΙΚΑ

Χαρτί του μέτρου, μαρκαδόροι, ιστορία “Chinasa” της Chimamanda Ngozi Adichie από το Ανοιχτό Βιβλίο

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Χωρίζετε τα παιδιά σε δύο ομάδες. Η Α' ομάδα σκέπτεται καθημερινές δραστηριότητες που κάνει ένας άνθρωπος στην Ελλάδα μια συνηθισμένη μέρα και τις καταγράφει σε μία λίστα στο χαρτί. Π.χ. παίρνει το λεωφορείο, δέχεται το ταχυδρομείο κτλ. Η Β' ομάδα σκέπτεται ποιες δυσκολίες μπορεί να έχει κάποιος αναλφάβητος σε αυτές τις δραστηριότητες και τις καταγράφει σε μία δεύτερη λίστα.

Ενδεικτικές ερωτήσεις

- ◇ Τι είδους δραστηριότητες κάνουν καθημερινά οι άνθρωποι;
- ◇ Για ποιες από αυτές είναι απαραίτητο να ξέρει να διαβάζει ή να γράφει κανείς;
- ◇ Τι θα δυσκόλευε έναν άνθρωπο στην καθημερινότητά του σε περίπτωση που δεν ήξερε να διαβάζει και να γράφει;
- ◇ Πώς πιστεύετε ότι νιώθουν;

Συζητήστε με τα παιδιά τι επιπτώσεις μπορεί να έχει ο αναλφαβητισμός στη ζωή ενός ανθρώπου μακροπρόθεσμα και τι θα σήμαινε σε περίπτωση που μια μεγάλη ομάδα ανθρώπων ήταν αναλφάβητοι. Ενθαρρύνετε τα παιδιά να σκεφτούν σε επίπεδο τοπικό, εθνικό και διεθνές.

Ενδεικτικές ερωτήσεις

- ◇ Πώς θα ήταν διαφορετική η ζωή μας εάν δεν πηγαίναμε σχολείο;
- ◇ Εάν δε μαθαίνατε να διαβάζετε και να γράφετε, τι δυσκολίες πιστεύετε ότι θα αντιμετωπίζατε όταν μεγαλώνατε;
- ◇ Εάν όλοι εμείς δεν είχαμε τη δυνατότητα να μάθουμε να διαβάζουμε και να γράφουμε, τι εμπόδια θα συναντούσαμε;
- ◇ Τι προβλήματα αντιμετωπίζει μια χώρα όπου μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού είναι αναλφάβητοι;

Καταλήγεται τη συζήτηση καταγράφοντας σε ένα μεγάλο χαρτί τους λόγους που θεωρούμε ότι είναι σημαντικό και απαραίτητο να πηγαίνουμε σχολείο. Το χαρτί αυτό μπορείτε να το κρατήσετε καθ' όλη τη διάρκεια της ενότητας και να το εμπλουτίζετε με τις απόψεις των παιδιών.

Ενδεικτικές ερωτήσεις

- ◇ Εσείς για ποιους λόγους έρχεστε στο σχολείο;
- ◇ Ποιος θα λέγατε ότι είναι το πιο σημαντικό όφελος της πρόσβασης όλων στην εκπαίδευση;

Διαβάστε την ιστορία “Chinasa” της Chimamanda Ngozi Adichie. Ζητήστε από τα παιδιά να φανταστούν και να γράψουν ένα διαφορετικό τέλος στην ιστορία της Chinasa σε περίπτωση που δε μάθαινε να διαβάζει.

Δ. ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ

ΣΤΟΧΟΙ

Να ξεχωρίσουν τις επιθυμίες από τις ανάγκες και να αναγνωρίσουν πώς η πρόσβαση στην εκπαίδευση αποτελεί ανθρώπινο δικαίωμα

Να εντοπίσουν ποιες βασικές ανάγκες αποτελούν δικαιώματα

ΥΛΙΚΑ

Χαρτιά, μολύβια, παγκόσμια Διακήρυξη των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων
(<http://www.actionaid.gr/EkpResources>), μαρτυρία **Devli Kumari** από το Ανοιχτό Βιβλίο

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Καταγράφετε όλοι μαζί στον πίνακα τι χρειαζόμαστε κάθε μέρα για να ζήσουμε. Στη συνέχεια σε δυνάδες τα παιδιά ταξινομούν σύμφωνα με τα δικά τους κριτήρια όσα έχουν καταγραφεί σε δύο κατηγορίες: Ανάγκες και Επιθυμίες. Στη συνέχεια συναντιούνται με μια άλλη δυνάδα και συζητούν τις λίστες τους. Όλοι μαζί συζητάτε τα αποτελέσματα.

Ενδεικτικές ερωτήσεις

- ◇ Ποια είναι η διαφορά ανάμεσα σε μια ανάγκη και μια επιθυμία;
- ◇ Ποιες ομοιότητες και διαφορές βρήκατε στις λίστες σας;
- ◇ Πιστεύετε ότι οι ανάγκες μπορεί να είναι διαφορετικές για τον κάθε άνθρωπο;
- ◇ Ποιες από τις ανάγκες θεωρείτε πιο σημαντικές; Για ποιο λόγο;
- ◇ Για ποιους λόγους πιστεύετε ότι κάποιοι άνθρωποι δεν μπορούν να καλύψουν τις βασικές ανάγκες τους;
- ◇ Τι θα μπορούσε να γίνει για να διασφαλιστεί ότι όλοι οι άνθρωποι καλύπτουν τις ανάγκες τους;

Ζητήστε από τα παιδιά να σκεφτούν το δικό τους ορισμό για τη λέξη Δικαίωμα.

Γράψτε στο πίνακα τη φράση **Έχω το Δικαίωμα να...** και ζητήστε από κάθε παιδί να συμπληρώσει τη φράση. Η υπόλοιπη τάξη δηλώνει εάν συμφωνεί ή διαφωνεί και για ποιο λόγο.

Ενημερώστε τα παιδιά σχετικά με την Παγκόσμια Διακήρυξη των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και μελετήστε τα άρθρα μαζί τους.

Ενδεικτικές ερωτήσεις

- ◇ Για ποιο λόγο πιστεύετε ότι δημιουργήθηκε αυτή η σύμβαση;
- ◇ Ποιες από τις ανάγκες που αναφέρατε εσείς αποτελούν δικαιώματα στη σύμβαση;
- ◇ Εσείς έχετε ποτέ στερηθεί κάποιο ανθρώπινο δικαίωμα;

Διαβάστε μαζί με τα παιδιά τη μαρτυρία της Devli Kumari και εντοπίστε ποια δικαιώματά της καταπατήθηκαν.

Ε. ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΣΤΟΧΟΙ

Να ευαισθητοποιηθούν ως προς το δικαίωμα στην εκπαίδευση
Να συνδέσουν την εκπαίδευση με τη διασφάλιση των υπολοίπων δικαιωμάτων

ΥΛΙΚΑ

Κείμενο του **Νέλσον Μαντέλα** από το Ανοιχτό Βιβλίο, Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, Άρθρο 28 (<http://www.actionaid.gr/EkpResources>), χαρτιά, μολύβια

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Τα παιδιά διαβάζουν το παρακάτω άρθρο που αναφέρεται στην εκπαίδευση και σχολιάζουν τις λέξεις **υποχρεωτική** και **δωρεάν**.

Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, Άρθρο 28

Όλα τα παιδιά έχουν το δικαίωμα στην εκπαίδευση. Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση πρέπει να είναι **υποχρεωτική** και **δωρεάν** για κάθε παιδί στον κόσμο.

Ενδεικτικές ερωτήσεις

- ◇ Πώς και από ποιον εξασφαλίζεται η υποχρεωτική εκπαίδευση;
- ◇ Τι θα γινόταν στην περίπτωση που έπρεπε όλοι να πληρώνουμε για να πηγαίνουμε σχολείο;
- ◇ Πώς πιστεύετε ότι η εκπαίδευση συνδέεται και μπορεί βοηθήσει την εξασφάλιση των υπολοίπων δικαιωμάτων;
- ◇ Πώς θα μάθαινες για τα υπόλοιπα δικαιώματα εάν δεν ήξερες να διαβάζεις και να γράφεις;

Διαβάστε στα παιδιά τα παρακάτω στοιχεία

- Ένα παιδί που γεννιέται από μια μητέρα που ξέρει γραφή και ανάγνωση έχει 50% περισσότερες πιθανότητες να επιζήσει και μετά την ηλικία των 5 χρόνων.
- 7.000.000 κρούσματα του AIDS θα μπορούσαν να αποφευχθούν μέσα στην επόμενη δεκαετία αν κάθε παιδί είχε πρόσβαση στην εκπαίδευση.

Γράψτε στην αριστερή πλευρά του πίνακα τη λέξη Αναλφαβητισμός και στη δεξιά πλευρά τη λέξη Υγεία. Πείτε στα παιδιά ότι θα δημιουργήσουν μια αλυσίδα που να συνδέει τις δύο έννοιες. Η πρώτη λέξη είναι η αρχή και η δεύτερη είναι το τέλος της αλυσίδας. Πώς μπορεί να βοηθήσει η εκπαίδευση κάποιον να διατηρηθεί υγιής;

Διαβάστε μαζί με τα παιδιά το κείμενο του Νέλσον Μαντέλα.

Ενδεικτικές ερωτήσεις

- ◇ Τι είναι το πιο σημαντικό που έχετε μάθει έως σήμερα;
- ◇ Τι πιστεύετε ότι είναι το πιο σημαντικό από όσα προτείνει ο Μαντέλα προς τους δασκάλους, μαθητές και γονείς;
- ◇ Για ποιο λόγο είναι τελικά σημαντικό να υποστηρίξουμε το δικαίωμα στην εκπαίδευση;

ΣΤ. ΓΙΑΤΙ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΣ;

ΣΤΟΧΟΣ

Να εντοπίσουν τις βασικές αιτίες του αναλφαριθτισμού παγκοσμίως

ΥΛΙΚΑ

Ιστορία "Η Μάχα των Βουνών" της Βασίλισσας της Ιορδανίας Ράνια, μαρτυρίες μαθητών από το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Ιεράπετρας

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Ρωτήστε τα παιδιά τι θα έκαναν σε περίπτωση που τους έλεγαν οι γονείς τους ότι δε χρειάζεται να πάνε στο σχολείο σήμερα. Όσοι αποφάσιζαν να μείνουν στο σπίτι, τι θα έκαναν; Καταγράφετε τις δραστηριότητες που σας αναφέρουν στον πίνακα.

Ενδεικτικές ερωτήσεις

- ◇ Εάν οι γονείς σας σάς έλεγαν ότι δε χρειάζεται να πάτε στο σχολείο σήμερα, πόσοι από εσάς θα μένατε σπίτι;
- ◇ Σε περίπτωση που επιλέγατε να μην έρθετε στο σχολείο, τι θα κάνατε; Κάντε έναν καταγισμό με τις δραστηριότητες και καταγράψτε τες σε ένα χαρτί του μέτρου ή στον πίνακα, (κοιμάμαι, play station, τηλεόραση κ.τ.λ.)
- ◇ Για ποιους λόγους έμεινε η Μάχα στο σπίτι; Πώς θα ήταν διαφορετική μια δική της μέρα από μια δική σας μέρα χωρίς σχολείο;
- ◇ Ποιες είναι οι ομοιότητες και οι διαφορές ανάμεσα σε αυτούς τους λόγους και τους λόγους που άφησαν το σχολείο οι μαθητές από το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας στην Κρήτη;
- ◇ Πώς θα νιώθατε σε περίπτωση που αναγκάζοσασταν να παρατήσετε το σχολείο για να δουλέψετε;
- ◇ Για ποιους άλλους λόγους τόσοι άνθρωποι δεν πηγαίνουν στο σχολείο ή αναγκάζονται να το παρατήσουν;
- ◇ Πόσα από τις δραστηριότητες που αναφέρατε παραπάνω δε θα μπορούσατε να κάνετε;

Μην ξεχάσετε να καταγράψετε τις αιτίες στο δέντρο σας!

Ζ. ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ!

ΣΤΟΧΟΣ

Να προσδιορίσουν ποιες χώρες κατέχουν το μεγαλύτερο ποσοστό αναλφαβητισμού

ΥΛΙΚΑ

Post it, παγκόσμιος χάρτης

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Σε περίπτωση που τα παιδιά έχουν αναλάβει την έρευνα για τη μετάφραση του μηνύματος, ήρθε η ώρα να κάνουν τις παρουσιάσεις τους.

Σε περίπτωση που δεν κάνουν τα παιδιά την έρευνα, χωρίζετε την τάξη σε 7 ομάδες και δίνεται σε κάθε μια την ερμηνεία μιας λέξης και τις υπόλοιπες πληροφορίες που βρίσκονται στον πίνακα στο Παράρτημα.

Τα παιδιά γράφουν στα post it το όνομα της χώρας και το ποσοστό του αναλφαβητισμού και το κολλούν στον παγκόσμιο χάρτη στην αντίστοιχη χώρα.

Ενδεικτικές ερωτήσεις

- ◇ Σε ποια γλώσσα είναι γραμμένη η λέξη;
- ◇ Τι σημαίνει; Γιατί πιστεύετε ότι είναι σημαντικές αυτές οι λέξεις;
- ◇ Που βρίσκεται η χώρα που χρησιμοποιεί αυτή τη γλώσσα;
- ◇ Τι άλλο γνωρίζετε για αυτές τις χώρες;
- ◇ Για ποιο λόγο πιστεύετε ότι υπάρχουν τόσοι άνθρωποι αναλφάβητοι σε αυτές τις χώρες;
- ◇ Ποιες λέξεις θα στέλνατε εσείς ως μήνυμα στον κόσμο;
- ◇ Πώς σχετίζονται οι λέξεις αυτές με το θέμα της εκπαίδευσης και του αναλφαβητισμού;

Τα παιδιά καταγράφουν λέξεις που θεωρούν σημαντικές. Τις κρατάτε για την επόμενη δραστηριότητα.

Η. ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΥΜΕ ΔΡΑΣΗ!

ΣΤΟΧΟΣ

Να ενθαρρυνθούν να αναλάβουν πρωτοβουλίες δράσης για συμμετοχή στην αντιμετώπιση διεθνών ζητημάτων

ΥΛΙΚΑ

Παγκόσμιος Χάρτης, μήνυμα ActionAid, πληροφορίες για ActionAid από το Παράρτημα, Ιστορία «Ο Ed και ο φίλος του Cassidy» της Dakota Blue Richards, απόσπασμα από «Το Πορφύρεο Χρώμα» της Alice Walker, Το δέντρο των λύσεων

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Διαβάστε την ιστορία της Dakota Blue Richards και συζητήστε την παρακάτω φράση «Όμως το πιο σημαντικό πράγμα που έμαθε ο Ed είναι πως αν δουλέψουμε όλοι μαζί μπορούμε να αλλάξουμε τον κόσμο».

Ενδεικτικές ερωτήσεις

- ◇ Πώς πιστεύετε ότι μπορούμε όλοι μαζί να βοηθήσουμε κάποια παιδιά που δεν πηγαίνουν σχολείο στις χώρες που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη;
- ◇ Η τελευταία λέξη του μηνύματος είναι Ζητάω. Τι και από ποιον θα μπορούσαμε να ζητήσουμε για να υπερασπιστούμε το δικαίωμα για εκπαίδευση για όλους;

Ρωτήστε τα παιδιά να σας πουν φορείς που γνωρίζουν ότι δραστηριοποιούνται σε τέτοια ζητήματα. Ενημερώστε τους για το έργο της ActionAid (www.actionaid.gr)

Εξηγήστε τους ότι με την ενότητα που κάνατε όλη αυτή την εβδομάδα και την ανάγνωση των ιστοριών του Ανοιχτού Βιβλίου παίρνετε μέρος σε μια παγκόσμια δράση που γίνεται την ίδια περίοδο σε περισσότερες από 100 χώρες του κόσμου και στην οποία συμμετέχουν περισσότεροι από 1.000.000 μαθητές!

Διαβάστε την κάρτα έκκλησης στα παιδιά. Τα παιδιά γράφουν το όνομά τους και τη λέξη που «χαρίζουν» (από την προηγούμενη δραστηριότητα) στην κάρτα έκκλησης για να το στείλετε στο Υπουργείο Εξωτερικών και στην ActionAid.

Ενδεικτικές ερωτήσεις

- ◇ Ανάμεσα στο 2000 και το 2005, ο αριθμός των παιδιών που είναι εκτός εκπαίδευσης μειώθηκε από 100 εκατομμύρια σε 72 εκατομμύρια. Πώς πιστεύετε ότι επιτεύχθηκε αυτό;
- ◇ Συμφωνείτε με όσα ζητάμε από το Υπουργείο Εξωτερικών;
- ◇ Τι θα μπορούμε να πετύχουμε εάν υπογράψουν την κάρτα όσα περισσότερα παιδιά γίνεται;

Μελετήστε το δέντρο των λύσεων, έτσι όπως έχει διαμορφωθεί.

Ενδεικτικές ερωτήσεις

- ◇ Τι άλλο θα προσθέτατε στο δέντρο;
- ◇ Τι άλλες λύσεις και προτάσεις έχετε για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που συναντήσαμε;
- ◇ Μια από τις λύσεις που προτείνονται είναι η εκπαίδευση ενηλίκων, για ποιο λόγο;

Μπορείτε να στείλετε στην ActionAid το ίδιο το δέντρο ταχυδρομικά ή μια φωτογραφία του ηλεκτρονικά (στο globalactionweek@actionaid.org.)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΜΗΝΥΜΑ

Escuchar, Nyeman, Tsafi, Paddnus, Paado Leeko, Shawishika, Pedir

που σημαίνει

Ακούω, Βλέπω, Γράφω, Διαβάζω, Εκπαιδεύομαι – Εμπνέομαι, Ζητάω

ΧΩΡΑ	% ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΥ	ΓΛΩΣΣΑ	ΛΕΞΗ	ΕΡΜΗΝΕΙΑ
Γουατεμάλα	69,1	Ισπανικά	Escuchar	Ακούω
Γκάνα	57,9		Nyeman	Βλέπω
Αιθιοπία	35,9	Αμχαρική	Tsafi	Γράφω
Νεπάλ	48,6		Paddnus	Διαβάζω
Ινδία	61	Εθνική γλώσσα Hindi. Συνολικά 385 γλώσσες	Paado Leeko	Εκπαιδεύομαι
Τανζανία	69,4	Σουαχίλι	Shawishika	Εμπνέομαι
Βραζιλία	88,6	Πορτογαλικά	Pedir	Ζητάω

Αναλφαβητισμός είναι...

Ο ΟΗΕ ορίζει ως αναλφαβητισμό την αδυναμία να διαβάσει ή να γράψει κάποιος μια απλή πρόταση σε οποιαδήποτε γλώσσα.

Στην Ελλάδα αναλφάβητος θεωρείται όποιος δεν έχει ολοκληρώσει τις σπουδές του στο εξατάξιο δημοτικό σχολείο, ενώ άλλες χώρες για να χαρακτηρίσουν κάποιον εγγράμματο αρκούνται στη γνώση γραφής και ανάγνωσης.

Ολικός αναλφαβητισμός ο οποίος χαρακτηρίζεται από πλήρη άγνοια γραφής και ανάγνωσης, και μερικός κατά τον οποίο υπάρχει η δυνατότητα ανάγνωσης, αλλά όχι γραφής.

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΙ Η ΕΛΛΑΔΑ ΓΙΑ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Η Ελλάδα μέσω των Διεθνών Συνθηκών που έχει υπογράψει δεσμεύεται να συμβάλλει στην καταπολέμηση της μη πρόσβασης στην εκπαίδευση. Οι Διεθνείς Συνθήκες που δεσμεύουν την Ελλάδα είναι:

Το 2000 στην Σύνοδο Κορυφής της Χιλιετίας των Ηνωμένων Εθνών, τα 189 κράτη μέλη των Ηνωμένων Εθνών υπέγραψαν τη **Διακήρυξη της Χιλιετίας** με την οποία δεσμεύτηκαν να διασφαλίσουν καθολική πρωτοβάθμια εκπαίδευση έως το 2015.

Το 2000 στο Παγκόσμιο Φόρουμ για την Εκπαίδευση στο Ντακάρ της Σενεγάλης, 185 χώρες συμφώνησαν το στόχο **Εκπαίδευση για Όλους** και δεσμεύτηκαν να παράσχουν την επιπλέον βοήθεια που απαιτείται έτσι ώστε να εξασφαλιστεί πώς καμιά χώρα δε θα αποτύχει στο στόχο λόγω έλλειψης πόρων. Σύμφωνα με τον πρώτο στόχο της Εκπαίδευσης για Όλους, όλα τα παιδιά του κόσμου μέχρι το 2015 πρέπει να βρίσκονται στο σχολείο. Επίσης, ένας άλλος στόχος είναι η μείωση στο μισό του αριθμού των ενηλίκων που είναι αναλφάβητοι.

Μέχρι στιγμής πολλές χώρες απέχουν πάρα πολύ από την επίτευξη των στόχων και φαίνεται ότι **δύσκολα θα επιτύχουν εκπαίδευση για όλους μέχρι το 2015.**

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αυτή η δράση οργανώνεται από την Παγκόσμια Εκστρατεία για την Εκπαίδευση και για την Ελλάδα συντονίστρια οργάνωση είναι η ActionAid Ελλάς. Η Παγκόσμια Εκστρατεία για την Εκπαίδευση (Global Campaign for Education-GCE) είναι μια συμμαχία διεθνών μη κυβερνητικών οργανισμών, εκπαιδευτικών, ενώσεων εκπαιδευτικών, μαθητών και πολιτών. Η συμμαχία αυτή δημιουργήθηκε για να θυμίζει στις κυβερνήσεις ότι οφείλουν να κρατήσουν την υπόσχεσή τους να δώσουν τέλος στον αναλφαβητισμό και να φροντίσουν ώστε όλα τα παιδιά του κόσμου να πηγαίνουν σχολείο έως το 2015. Λαμβάνοντας μέρος στη δράση αυτή θα έχουν την ευκαιρία να συμμετάσχουν στον αγώνα για την καταπολέμηση του αναλφαβητισμού με το να στείλουν ένα γράμμα και τις υπογραφές τους στην ελληνική κυβέρνηση.

ΓΙΑΤΙ ΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ;

Έχει αποδειχτεί ότι η εκπαίδευση- ειδικά για τα κορίτσια- είναι μια από τις καλύτερες επενδύσεις για την ανάπτυξη. Είναι κοινά αποδεκτό ότι η εκπαίδευση αποτελεί ένα από τα πιο ισχυρά όπλα αντιμετώπισης της φτώχειας. Μπορεί να εμποδίσει την διάδοση του ιού HIV, να αυξήσει την οικονομική ανάπτυξη και να συντελέσει στο να σπάσει ο φαύλος κύκλος της φτώχειας.

Η Επίσημη Αναπτυξιακή Βοήθεια (ΕΑΒ) για την εκπαίδευση έχει διπλασιαστεί από το 2000, όταν και ορίστηκαν οι Αναπτυξιακοί Στόχοι της Χιλιετίας.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΕΣΠΕΥΣΜΕΝΗΣ ΔΡΑΣΗΣ;

- Η Πρωτοβουλία για Εσπευσμένη Δράση είναι μια παγκόσμια συνεργασία μεταξύ των δωρητριών χωρών και των αναπτυσσόμενων χωρών για τη διασφάλιση της επιτάχυνσης της προόδου για την επίτευξη του Αναπτυξιακού Στόχου της Χιλιετίας που αφορά στην επίτευξη καθολικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- Όλες οι αναπτυσσόμενες χώρες οι οποίες μπορούν να επιδείξουν καλής ποιότητας και βιώσιμα σχέδια για την εκπαίδευση μπορούν να λάβουν οικονομική υποστήριξη από το ταμείο της Πρωτοβουλίας για Εσπευσμένη Δράση.
- Το πρόγραμμα Πρωτοβουλία Εσπευσμένης Δράσης αποτελεί την καλύτερη επιλογή για να επιταχυνθεί η αποστολή αναπτυξιακής βοήθειας και να διασφαλιστεί ότι η τελευταία στοχεύει σε χώρες που την έχουν περισσότερο ανάγκη και που επιπλέον διαθέτουν σωστά εκπαιδευτικά πλάνα.

Δυστυχώς, οι συνεισφορές των δωρητριών χωρών είναι ελλιπείς με αποτέλεσμα τα εκπαιδευτικά σχέδια των δικαιούχων χωρών να μη μπορούν να πραγματοποιηθούν.

Μέσα στο πλαίσιο όλων των παραπάνω διεθνών δεσμεύσεων της Ελλάδας, απευθύνουμε την έκκλησή μας προς τον κα Καραφωτιά ως αρμόδιο εκπρόσωπο της Υπηρεσίας Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας του Υπουργείου Εξωτερικών για την επίσημη Αναπτυξιακή Βοήθεια προς τις αναπτυσσόμενες χώρες. Με την έκκλησή μας αυτή ζητάμε η ελληνική κυβέρνηση να τηρήσει τις υποσχέσεις της και να χρηματοδοτήσει την Πρωτοβουλία Εσπευσμένης Δράσης.

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

www.actionaid.gr
www.campaignforeducation.org/bigread
www.freethechildren.org
www.campaignforlearning.org
www.oxfam.org.uk

Καλή επιτυχία και σας ευχαριστούμε πολύ για τη συμμετοχή σας!

act:onaid

Παγκόσμια Εβδομάδα Δράσης για την Εκπαίδευση 2009

Εμείς χαρίζουμε

ΕΣΕΙΣ;

Αξιότιμε κύριε Καραφωτιά,
Ζητάμε η ελληνική κυβέρνηση να δώσει στα 73 εκατομμύρια παιδιά που δεν πηγαίνουν σχολείο και τους 774 εκατομμύρια ενήλικες που είναι αναλφάβητοι, την ευκαιρία να μάθουν να γράφουν και διαβάζουν αυτές τις λέξεις, κάνοντας ένα αποφασιστικό βήμα:

Να χρηματοδοτήσει τη βασική εκπαίδευση στις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες, παρέχοντας αναπτυξιακή βοήθεια μέσω της Πρωτοβουλίας Εσπευσμένης Δράσης (Fast Track Initiative).

Σας ευχαριστούμε και ελπίζουμε η Ελλάδα να παίξει πρωταρχικό ρόλο στην προσπάθεια για εκπαίδευση για όλους!

Οι μαθητές του*

Ο/Η Υπεύθυνος/η Εκπαιδευτικός

* σημειώστε το τμήμα και το σχολείο σας

όνομα

λέξη

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	

όνομα

λέξη

19.	
20.	
21.	
22.	
23.	
24.	
25.	
26.	
27.	
28.	
29.	
30.	
31.	
32.	
33.	
34.	
35.	

Παγκόσμια Εβδομάδα Δράσης για την Εκπαίδευση 2009

